

Proljeće 2023.

den BiH

Specijalizirana stomatološko-psihijatrijska klinika
Specijalizirana stomatološko-psihijatrijska klinici

dr. stomatologije Darko Tevanović

DentBiH- Sajam
dentalne opreme i
medicine 2023

K4 Kongres novih
tehnologija u
stomatologiji 2023

SARAJEVO DENTAL SHOW

**Sajam dentalne opreme i medicine *DentBiH 2023* u
sklopu K4 Kongresa novih tehnologija u
stomatologiji 2023**

*Sajam će na jednom mjestu okupiti sve najznačajnije
proizvođače i dobavljače dentalne opreme, pribora i usluga i
istovremeno omogućiti njihovu neposrednu komunikaciju s
poslovnim partnerima, klijentima, kupcima iz regiona.*

SARAJEVO | HOTEL HILLS | 06 i 07.10.2023.

LISTERINE®

Uklanja 99% bakterija

Četkanje + LISTERINE®

*Zaostalih nakon četkanja

Direktorica:
Naida Memić
naida.memic@sfera.ba

Glavna i odgovorna urednica:
Elvira Drežnjak
elvira.maric@sfera.ba

Grafički dizajn:
Ramiza Mujić
grafika@sfera.ba

Marketing:
Alma Pelo Zagorčić
alma.zagorcic@sfera.ba

Broj 13 • Izdanje: Proljeće 2023.

Sfera d.o.o.
Čevrina 9A
88 000 Mostar, BiH
Tel.: + 387 36/ 578-259
Fax: + 387 36/ 557-990
E-mail: marketing@sfera.ba
www.sfera.ba

DentBiH

NASLOVNICA:
dr. stomatologije Darko Tevanović

O časopisu

Dent BiH je specijalizirani časopis o dentalnoj medicini, koji je pokrenut s ciljem pružanja neophodnih informacija iz oblasti dentalne medicine, te prezentiranja noviteta i trendova. Namijenjen je kranjim korisnicima, odnosno pacijentima, te doktorima i tehničarima dentalne medicine. Izlazi četiri puta godišnje, a distribuira se besplatno po dentalnim ordinacijama na području BiH.

Kvalitetan i bogat sadržaj, kao i inovativan dizajn sigurno će Vam ponuditi sve potrebne informacije na jednom mjestu. A to je i cilj, olakšati pristup neophodnim informacijama i time biti najčitaniji magazin. Otvaramo brojne teme koje su važne za dentalno zdravlje, te okupljamo stručnjake s područja regije. Osiguravamo savjete i ideje, kao i mišljenja stručnjaka, te predstavljamo nove trendove i metode. Sve na jednom mjestu.

*Elvira Drežnjak, mr. komunikologije
Glavna i odgovorna urednica*

DR. JASMIN LIČINA

**DR. JOVANA HRISA
SAMARDŽIJA**

dentBiH

Sadržaj

18. ANTIKOAGULANTNI LIJEKOVI
22. ORALNE PROMJENE NA SLUZNICAMA KOD PACIJENATA SA AKUTNOM LEUKEMIJOM
30. ORALNA HIGIJENA NOVOROĐENČETA
36. PREVENCIJA - SREDSTVA ZA ODRŽAVANJE OPTIMALNOG ORALNOG ZDRAVLJA

42.

CIRKON-KERAMIČKE ZUBNE NAVLAKE
– MATERIJAL IZBORA U SUVREMENOJ
ESTETSKOJ STOMATOLOGIJI

48.

MOGU LI SE ZUBI IZBIJELITI BEZ
IZBIJELJIVANJA?

62.

OSJETLJIVI ZUBI: UZROCI, SIMPTOMI I
LIJEČENJE

68.

JOVANA HRISA SAMARDŽIJA: HRANA I
KARIJES

**DARKO
TEVANOVIĆ:
STOMATOLOGIJA
JE OBLAST
KOJA STALNO
NAPREDUJE
I SVI MI
SVAKODNEVNO
UČIMO I
DOBIJAMO NOVA
SAZNANJA**

Pacijentima uvijek preporučujem redovne preglede i adekvatnu oralnu higijenu

INTERVJU: dr.stomatologije Darko Tevanović

Dr. Darko Tevanović rođen je 1995 godine u Prijedoru. Gimnaziju u Prijedoru je završio 2013 godine i odmah nakon toga upisao Medicinski fakultet u Banjoj Luci, smjer stomatologija. Diplomirao je u julu 2020 godine sa najvišom ocjenom, a njegov diplomski rad je bio iz oblasti ortopedije vilica. Nakon položenog stručnog ispita, volontirao je 6 mjeseci u Domu zdravlja i tako stekao sjajna iskustva i praksu.

DentBiH: Za početak nam recite ko je dr. Tevanović?

Dr. Darko Tevanović: Ja sam dr Darko Tevanović, mladi stomatolog koji živi i radi u Banjoj Luci. Diplomirao sam u julu 2020. godine. Nakon toga sam volontirao u Domu zdravlja osam mjeseci i stekao sjajna iskustva i praksu koji su mi pomogli prilikom pokretanja svoje ordinacije. Svakim danom se trudim biti bolji u svom poslu jer je to ključ dugoročnog uspjeha.

Pored primarnog zanimanja, trudim se učiti o digitalnom marketingu, kako bi objave na društvenim mrežama bile zanimljive i privlačile potencijalne pacijente. Druženje sa prijateljima, putovanja, rekreativno igranje tenisa i praćenje Formule 1 su aktivnosti na koje trošim svoje slobodno vrijeme.

DentBiH: Osnivač ste ordinacije Tevanović. Možete li nam reći nešto više ordinaciji?

Dr. Darko Tevanović:

Stomatološka ordinacija „Stomatologija Tevanović“ je osnovana u avgustu 2021. godine. Nalazi se u Banjoj Luci, u ulici Ranka Miličevića 6. U ordinaciji se mogu dobiti usluge iz svih oblasti stomatologije (estetska stomatologija, dječija i preventivna stomatologija, konzervativna stomatologija, protetika, usluge ortodontije, oralne hirurgije i implantologije).

Maksimalno se trudimo održavati zdravu i prijateljsku atmosferu, kako bismo našim pacijentima omogućili potpuni komfor prilikom boravka u ordinaciji.

“

Pored primarnog zanimanja, trudim se učiti o digitalnom marketingu, kako bi objave na društvenim mrežama bile zanimljive i privlačile potencijalne pacijente.

DentBiH: Šta je bio Vaš motiv za pokretanje vlastite ordinacije?

Dr. Darko Tevanović: Mislim da je cilj svakog stomatologa pokretanje i rad u sopstvenoj ordinaciji, i vremenom velika većina stomatologa to i ostvari. Meni se ta prilika ukazala već na samom početku karijere i otvorio sam svoju ordinaciju sa 26 godina. Naravno, bilo je tu dosta razmišljanja, obzirom da sam jako mlad, međutim smatrao sam da je prilika došla u pravo vrijeme i da je treba iskoristiti, što sam i uradio. Ukoliko ima kolega koji su u dilemi da li početi samostalan rad, moj prijedlog svakako je da budu hrabri i počnu, jer je posebno lijep osjećaj dolaziti svaki dan na posao u nešto što je vaše.

DentBiH: Prema vašem mišljenju kakav treba biti stomatolog?

Dr. Darko Tevanović: Biti dobar stomatolog je jako specifično jer je neophodno povezati više zanimanja u jednu ličnost. Prvenstveno, potrebno je biti dobar ljekar, što predstavlja osnov našeg zanimanja. Pored toga, često moramo imati izraženu kreativnu stranu, kako bismo kreirali nove osmijehe i pacijentima omogućili transformaciju izgleda. Takođe, obzirom da dolaze pacijenti sa različitim dozama straha, smatram da dobar stomatolog mora biti i dobar psiholog, kako bi mogao na pravi način pristupiti svakom pacijentu. Stomatolog treba da bude maksimalno posvećen, ozbiljan u svom poslu, i istovremeno prijateljski nastrojen i ljubazan prema svim pacijentima.

DentBiH: Koliko su danas stomatolozi posvećeni dodatnoj edukaciji?

Dr. Darko Tevanović: Stomatologija je oblast koja stalno napreduje i svi mi svakodnevno učimo i dobijamo nova saznanja. Dodatne edukacije su neophodne kako bi se mogao pratiti razvoj moderne stomatologije i mogu reći da su na našim prostorima sjajno organizovane i sadržajne. Takođe, odlazak na edukacije znači i druženje sa kolegama iz raznih

gradova, pa se spoji ugodno sa korisnim.

DentBiH: Kao stomatolog, šta preporučujete pacijentima?

Dr. Darko Tevanović: Pacijentima uvijek preporučujem redovne preglede i adekvatnu oralnu higijenu. Te dvije stavke su zaista ključne kada je održavanje oralnog zdravlja u pitanju. Vrlo rado sve svoje pacijente uputim o pravilnom održavanju oralne higijene, odnosno sredstvima i tehnici čišćenja zuba.

DentBiH: Da li pacijenti dovoljno pažnje posvećuju prevenciji oralnog zdravlja ili uglavnom posjećuju stomatologa kada već nastupi problem?

Dr. Darko Tevanović: Iako je u našoj sredini odlazak stomatologa u najvećem broju slučajeva vezan za neko hitno stanje, primjećujem da postoji povećanje svijesti o važnosti prevencije oralnih oboljenja. Narodna izreka kaže „bolje je spriječiti, nego liječiti“, i ja je smatram potpuno tačnom.

Dakle, mnogo jednsostavnija, ali i jeftinija opcija je spriječiti nastanak nekog oralnog oboljenja nego liječenje istog, i to je ono u šta pacijente treba uvjeriti.

DentBiH: Koji je Vaš savjet pacijentima?

Dr. Darko Tevanović: Savjet koji dajem mojim pacijentima je da zube četkaju mekom četkicom za zube, koriste interdentalne četkice ili konac za zube. Da se javljaju dva puta godišnje na redovne stomatološke preglede. Takođe, najbolje je javiti se stomatologu i na pojavu najblažih simptoma.

DentBiH: Za kraj kakvi su vam planovi za budućnost? Da li planirate proširenje vašeg tima?

Dr. Darko Tevanović: Planovi za budućnost su naravno proširenje obima posla uz očuvanje kvaliteta istog, što će svakak i dovesti do proširenja tima. Planiram u narednom periodu upisati specijalizaciju, a razmišljam i o upisu doktorskih studija. Takođe, odlazak na edukacije i razna usavršavanja.

Kada 5.460 vlakana zagrli tvoje zube

OSJETI MEKOĆU, ZALJUBI SE U ČETKANJE

CURAPROX

Za više informacija pišite na info@biassco.ba ili pozovite 032/89 12 11

 CURAPROX Bosna i Hercegovina

 [curaproxbih](https://www.instagram.com/curaproxbih)

YOU ARE THE ARTIST

Call: +387 65 515 254
rolanddental@carlossigns.com

CSDIGITAL SHAPE AND PRINTING
OFFICIAL PARTNER WESTERN BALKAN

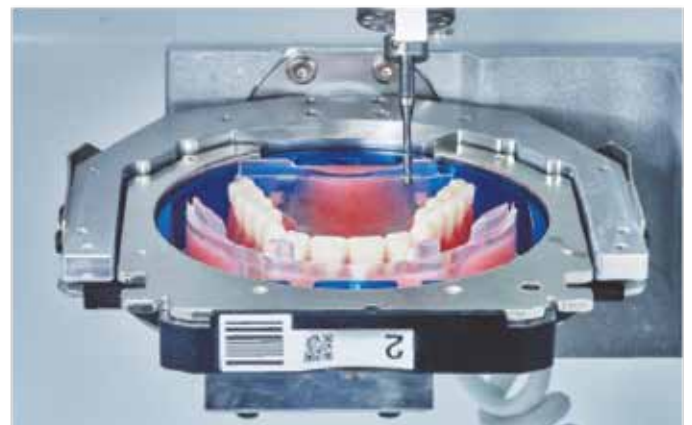
Zubni tehničari izrađuju proteze i zubne proteze za pacijente, kao što slikari nanose boju po boju. Svaka zubna restauracija je jedinstvena, izuzetna, baš kao i najsloženije umjetničko djelo. Imaju sposobnost savršenog pristajanja individualnim karakteristikama usta. Njihov porculanski rad teži autentičnosti i ljepoti. U funkcionalnosti i estetici snaga dentalnih tehničara nadmašuje prirodne zube.

„Automatizacija“ nije samo težnja za učinkovitošću; to je tehnologija za otključavanje potencijala ljudskog nastojanja.

DWX-53DC, najnoviji model izmjenjivača diskova, povećava vrijednost „zanatskog umijeća“ kroz inteligenciju i vitalnost – najmoderniju digitalnu tehnologiju i okvir stroja koji utjelovljuje „SMART“ za otključavanje sljedeće dimenzije. Neograničeni svijet kreativnosti otkriva se izvan svog okvira.

SMART DESIGN

SMART SYSTEM

DWX-53DC

Sophisticated Disc Changer with Smart Functions

Technology Transforming to Art

DR. DALIBOR KRALJEVIĆ: GLEDATI DOKTORE KAKO VLADAJU MATERIJOM I PREUZIMAJU INICIJATIVU JE VELIKO ZADOVOLJSTVO

S obzirom na to da sam doktor iz BiH, doživljam ovo malo i emotivno i ponosno, jer su moji sunarodnjaci, ali i doktori susjednih država pokazali da mogu, a sada i znaju!

CS ORTHOSEMINARS su univerzitetski priznate serije modula napredne ortodontije od HCM Instituta, Phillips

Univerziteta Marburg/Frankfurt. Iza nas je već jedna generacija polaznika ovog renomiranog seminara čiji je predavač i voditelj

u BiH dr. Dalibor Kraljević. U toku je novi upisni ciklus, te tim povodom smo razgovarali s dr. Kraljevićem i sa dva doktora koja su prošli seminar.

DentBIH: Koliko je bilo zahtjevno realizovati jedan ovakav seminar?

Dr. Kraljević: Koliko je zahtjevno organizirati ovakvu seriju seminara pitanje je koje treba uputiti vodećima u CSO Adria, mada ja kao edukator mogu iz svog ugla reći da zahtijeva odricanje i dosljednost.

Biti isplaniran terminima period duži od godinu dana je obaveza, sate predavanja, ogromnu količinu slajdova i animacija iznova uvijek treba proći i uvježbavati kako bi kvalitet i količina informacija opravdali ono što su polaznici platili i opravdati povjerenje.

Naravno sad je mnogo lakše hvaliti se nakon što je prva serija skoro gotova i feedback više nego odličan. Gledati doktore kako vladaju materijom i preuzimaju inicijativu je veliko zadovoljstvo. Ostala su nam još 2 modula i sad je to velikim dijelom postala interakcija u kojoj pričam sa doktorima koji samostalno planiraju i donose odluke. Osjeti se i znanje i samopouzdanje i definitivno mogu reći da smo uspjeli u onome što smo obećali.

Lijevo: Gostujući predavač dr. Edin Bukva, spec. maksilofacijalne hirurgije

S obzirom na to da sam doktor iz BiH, doživljam ovo malo i emotivno i ponosno, jer su moji sunarodnjaci ali i doktori susjednih država pokazali da mogu i znaju!

DentBIH: Šta sve nudi CS ORTHOSEMINARS?

Dr. Kraljević: Šta nudi CSO je preopširna tema, tako da mi je najlakše odgovoriti jednom rečenicom koju na introseminaru nikad ne zaboravim, a to je da poslije naše serije nikada nećete sresti pacijenta kojemu nećete znati naći rješenje, dobro rješenje!

DentBIH: Trenutno pripremate novi seminar. Kakvi su planovi za novu generaciju?

Dr. Kraljević: 4.3.2023. održan je drugi introseminar u hotelu Hills i ove godine interesovanje pored BiH pokazalo je mnogo doktora iz Srbije, Crne Gore, Makedonije i Albanije, tako da to dosta ide u prilog tome koliko smo prepoznati i kakav glas nas prati! Određen broj mjesta u seriji 2 već je popunjen i očekivati je da

će se oformiti nova generacija. Makimalno primamo 15 kandidata, jer smatramo da se sa većim grupama ne može raditi uz maksimum pažnje koju treba svakom kandidatu posvetiti.

DentBiH: Kakvi su Vaši utisci nakon prve generacije koja je prošla seminar?

Dr. Kraljević: Svaka serija je divno iskustvo, jako se zbližimo sa kandidatima s obzirom na to da ih mentorišemo i između modula i komuniciramo kroz Viber grupu, komunikacija je konstatna tako da se već malo osjeti i tuga što se rastajemo uskoro. Inače nakon seminara ostajemo kao podrška svojim polaznicima i godinama dok se ne osamostale potpuno. Utiske o CS ORTHOSEMINARS-u podijelili su neki od kandidata, polaznika ovog seminara i to dr. Meho Hadžić Kurtanović iz Bosne i Hercegovine i dr. Andrea Sudimac Marjanović iz Srbije.

DentBiH: Možete li nam reći koju su benefiti od pohađanja CS ORTHOSEMINARS?

Dr. Meho Hadžić Kurtanović : Pohađajući CS Orthoseminars stekao sam znanje koje je odmah primjenjivo u praksi, iz modula u modul uz aposlutnu i nesebičnu podršku naših mentora moje samopouzdanje je raslo. Aktivno prelazeći i analizirajući stotine slučajeva (od samog ulaska pacijenata u ordinaciju pa sve do završetka terapije) osposobilo nas je da samostalno i bez pomoći mentora uspješno dijagnosticiramo i ulazimo u terapije naših pacijenata a da još nismo upotpunosti ni završili pohađanje seminara.

DentBiH: Koliko je zahtjevno pohađane ovog seminara?

Dr. Meho Hadžić Kurtanović: Čitav princip seminara zasniva se na jednostavnim pravilima koje u kombinaciji sa prostom logikom može shvatiti svaki dr. dentalne medicine, potrebno je samo da ortodontciju volite i želite raditi.

DentBiH: Koja znanja i vještine ste uspjeli da savladate na seminaru?

Dr. Meho Hadžić Kurtanović:

Psihofizička analiza pacijenta, analiza mekih tkiva i koštanih struktura, analiza i računanje najvažnijih tačaka cefalograma kao i ortopan snimka te sokli za potpunu dijagnostičku sliku, plan terapije za pacijenta, materijali koje koristimo te njihova konkretna primjena u terapiji detaljno (bravice, lukovi, gumice, bio-bite corectori, open i close coil opruge, t-loopovi...) skeletalne i ortodontske klase, mehanika pomjeranja zuba, ekstrakcijski i ne-ekstrakcijski planovi, predortodonska terapija kod djece, impaktirani zubi te hiruška i ne hiruška asistencija izvlačenja istih i još puno toga sto nisam nabrojao a tek smo na 6. od ukupno 9. modula.

DentBiH: Da li imate poruku za vaše kolege kada je u pitanju

ovakav vid educiranja?

Fr. Meho Hadžić Kurtanović:

Ako imate ljubav prema ortodontiji, ili pak želite da zavolite ortodontiju kroz konkretno i odmah primjenjivo znanje uz stručne ljude i program iza kojeg stoje hiljade zadovoljnih pacijenata ne tražite dalje jer bolje i kvalitetnije edukacije u ovoj oblasti stomatologije na našim prostorima nećete pronaći!

Imali smo priliku razgovarati i sa dr. Andrea Sudimac Marjanović iz Srbije koja nam je iznijela svoje utiske.

DentBiH: Možete li nam reći koju su benefiti od pohađanja CS ORTHOSEMINARS?

Dr. Andrea Sudimac Marjanović: Benefiti pohađanja seminara su mnogobrojni, a

ste uspjeli da savladati na seminaru?

Dr. Andrea Sudimac

Marjanović: Uspešno smo savladali dijagnostiku i analizu za ortodontsku terapiju pacijenata svih uzrasta. Samostalno pravimo planove terapija čak i kod najzahtevnijih malformacija. Praktične veštine stičemo u samom početku kroz rad na modelima a kasnije u praktičnom radu sa pacijentima.

DentBiH: Da li imate poruku za vaše kolege kada je u pitanju ovakav vid educiranja?

Dr. Andrea Sudimac

Marjanović: Želela bih da poručim da nikada ne prestanu sa kontinuiranom edukacijom koja se konstatno može unapređivati.

Svakoga dana nauka i tehnologija se razvijaju, a doktori moraju ići u korak sa tim vremenom kako bi svojim pacijentima pružili najbolje moguće usluge. Ovakav vid edukacije je najefikasniji pristup i nudi najsavremeniji vid terapije u polju ortodonticije.

uključuju savladavanje znanja i veština potrebnih za terapiju ortodontskih pacijenata svih nivoa zahtevnosti. Najveće prednosti su učenje kroz veliki broj prikaza slučajeva na osnovu višedecenijskog rada dr. R.Scherngella, kao i kontinuirano mentorstvo u samostalnom radu sa pacijentima.

DentBiH: Koliko je zahtjevno pohađane ovog seminara?

Dr. Andrea Sudimac

Marjanović: Seminar obuhvata 9 modula koji se održavaju na 4-6 nedelja, po 2 do 3 dana u kontinuitetu. Osmišljen je da doktori u svojim privatnim praksama ne odsustvuju previše od zakazanog rasporeda i da već posle 2. modula započnu ortodontske terapije fiksnim aparatom, kako bi imali mogućnost praćenja terapije kroz module. Pored toga omogućena je online komunikacija kao podrška u radu.

DentBiH: Koja znanja i vještine

ANTIKOAGULANTNI LIJEKOVI

Lijekovi koji sprječavaju agregaciju trombocita.

PIŠE: dr.dentalne medicine Iva Ljiljić

Iva Ljiljić je doktorica dentalne medicine iz Sarajeva. Nakon završene Opće-realne gimnazije, 2013 godine upisuje Stomatološki fakultet Univerziteta u Sarajevu. U toku studija je bila posvećena naučno-istraživačkom radu i volonterskim projektima iz oblasti dječje i preventivne stomatologije. Diplomirala je 2019 godine sa prosječkom ocjena 9,02 i posebnom nagradom za izuzetan uspjeh u toku studija – Srebrna značka. U slobodno vrijeme se bavi pisanjem članaka o stomatološkim temama. Autorica je bloga Zubić Iva (www.zubiciva.com), preko kojeg nastoji podići svijest o značaju oralnog zdravlja.

Pacijenti na antikoagulantnoj terapiji mogu imati veću sklonost krvarenju, što je važno znati kad se planiraju krvave stomatološke intervencije. Stomatolozi treba da obrate pažnju prije stomatoloških zahvata. U nastavku o temi antikoagulantni lijekovi piše dr. stomatologije Iva Ljiljić.

Antikoagulantni lijekovi - sprječavaju rast već stvorenih ugrušaka i sprječavaju nastanak novih ugrušaka. Ordiniraju se kod velikog broja oboljenja, pa je značajan broj pacijenata privremeno ili trajno na antikoagulantnoj terapiji. Neka od oboljenja koja zahtijevaju primjenu antikoagulantnih lijekova su: atrijska fibrilacija, infarkt miokarda, moždani udar,

ventrikularne srčane bolesti, ugradnja umjetnih zalistaka, tromboza, embolija itd.

Neki od antikoagulantnih lijekova su varfarin, marivarin, dabitgatran, rivaroksaban, markumar, acenokumarol, nefrakcioni i niskomolekularni heparin itd. Pacijenti na antikoagulantnoj terapiji mogu imati veću sklonost krvarenju, što je važno znati kad se planiraju krvave stomatološke intervencije.

Učinak antikoagulantne terapije se mjeri međunarodnim normaliziranim omjerom - INR (eng. international normalized ratio). Ovaj nalaz je klinički značajan i pri planiranju krvavih stomatoloških intervencija i treba biti svjež, tj.

pacijent ga treba provjeriti neposredno prije same intervencije. Optimalan nalaz INR-a za bezbjedne oralno-hirurške intervencije je 2,5-3,5.

Tada nije potrebno konsultovati internistu za korekciju antikoagulante terapije. Vrijednost INR-a niža od 2,5 znači povećan rizik za tromboembolijska stanja, a vrijednost veća od 3,5 znači povećan rizik za krvarenje. U slučaju vrijednosti INR-a koje nisu terapije, potrebno je konsultovati internistu kako bi se antikoagulatna terapija promijenila i prilagodila planiranoj hirurškoj intervenciji. Na tržištu su se pojavili i novi antikoagulantni lijekovi, kod kojih nalaz INR-a nije mjerodavan za procjenu rizika od krvarenja. Dobro je poznavati ove lijekove i konsultovati se s internistom oko smjernica za rad.

Antiagregatorni lijekovi - lijekovi koji sprječavaju agregaciju trombocita. Propisuju se, također, za različita oboljenja, kao što su atrijalna fibrilacija, angina pectoris, infarkt miokarda, kod ugradnje srčane prenosnice itd. Neki od antiagregatornih lijekova su acetilsalicilna kiselina, inhibitori adenožindifosfata, dipiridamol itd. I kod upotrebe ovih lijekova, moguće je produženo krvarenje nakon oralno-hirurške intervencije.

Za procjenu učinka ovih lijekova, ne koristi se nalaz INR-a, već vrijeme krvarenja i broj trombocita. Ipak, ovi nalazi su najčešće u terapijskim vrijednostima, pa lijekove nije potrebno isključivati ili na drugi način korigovati terapiju. Rizik od tromboembolijskih stanja kod ukidanja ove terapije je veći u odnosu na rizik od krvarenja.

Stomatolog bi trebao poznavati oboljenja i stanja koja zahtijevaju terapiju antikoagulantnim i antiagregatornim lijekovima, te mjere lokalne hemostaze. Pacijenta je potrebno uputiti da uradi odgovarajuće nalaze i znati te nalaze interpretirati.

U slučaju nejasnoća, konsultovati internistu i tražiti pismenu saglasnost za stomatološko liječenje. Stomatolog nikada ne smije samostalno mijenjati ili isključivati antikoagulantnu ili antitrombocitnu terapiju pacijentu, jer je nosi veliki rizik za razvoj tromboembolijskih stanja.

DEZINFEKCIJNA SREDSTVA U PONUDI FIRME RADIX D.O.O. OD PRESTIŽNOG ŠVICARSKOG PROIZVOĐAČA ORO CLEAN

Sredstva za dezinfekciju malih površina, dentalnih saugera, pljuvaonica i amalgam separatora.

Važan segment svake stomatološke ordinacije jeste visok stepen higijene, održavanje radnih površina i stomatoloških instrumenata.

Predstavljamo vam
**DEZINFEKCIJNA
SREDSTVA U PONUDI
FIRME RADIX d.o.o.**

DENTIRO WIPES

Dentiro Wipes su gotove za upotrebu dezinficijne maramice bez rezidua, za čišćenje i dezinfekciju malih površina. Visoko zasićene maramice imaju nizak sadržaj alkohola manji od 50% koji ne samo da smanjuje mogućnost alergija, ali također povećava materijalnu kompatibilnost. Biološki razgradive i bez aldehida.

ORO CLEAN PLUS

Oro Clean Plus je visoko efektivni koncentrat za čišćenje i dezinfekciju dentalnih saugera, pljuvaonica i amalgam separatora. Usporava stvaranje biofilma, sprečava nakupljanje i osigurava nesmetan rad vašeg saugera. Oro Clean Plus je prijatnog mirisa i ne pjeni.

RADIX D.O.O.

OROLIN BURBATH

Orolin Burbath je gotov preparat za dezinfekciju i čišćenje svih rotacionih dentalnih i hirurških instrumenata. Orolin Burbath ima širok efektivni spektar i brzo djelovanje. Dejstvo u samo jednoj minuti. Orolin je baktericidan, tuberkolocidan, micobakteričan, djelotvoran na kvasce, gljivice i viruse. Kombinacija otopina proteina i tenzida za višestruku namjenu koji imaju veliku moć čišćenja. Lako biorazgradiv.

OROMED GEL

Čisti hidroalkoholni gel sa niskom gustoćom za hiruršku i higijensku dezinfekciju ruku širokog spektra sa hidratantnim kremama, vitaminima i supstancama protiv starenja.

ULTRACLEAN-3

Ultraclean-3 je snažni koncentrat za čišćenje hirurških i dentalnih instrumenata u ultrazvučnim kadama.

Ovaj koncentrat na bazi alkalne otopine uspješno otklanja ostatke proteina, krvi, gipsa i cemenata.

OROLIN MULTISEPT PLUS

Orolin Multisept Plus je tečni koncentrat za potapanje, dezinfekciju i čišćenje medicinskih i dentalnih instrumenata baziran na jedinstvenoj kombinaciji sredstava za zaštitu površina i zaštite od korozije. Dezinficijent postiže veoma visoku snagu čišćenja.

O|C|C Switzerland

RADIX D.O.O.

www.oroclean.com

www.radixdoo.ba

BETTER INFECTION CONTROL
STARTS WITH
|O|C|C| Switzerland

Killing Germs
for a safer world

Donje Polje do br.1
BiH, Konjic 88400
Telefon: +387 36 726 243
Fax: +387 36 726 243
Email: radix.ba@gmail.com

Ovlašteni distributer za Bosnu i Hercegovinu RADIX d.o.o. Konjic

Surface

Instrument

Hand

Aspirating Unit & Impression

ORALNE PROMJENE NA SLUZNICAMA KOD PACIJENATA SA AKUTNOM LEUKEMIJOM

Stomatolog može biti prvi kliničar koji će prepoznati akutnu leukemiju kod pacijenata.

PIŠE: dr. Ajla Lepir Hadžić

Dr. Ajla Lepir Hadžić je diplomirala ocjenom 10 o temi "Oralne promjene na sluznicama kod krvnih diskrazija", na Stomatološkom fakultetu sa klinikama, Univerziteta u Sarajevu. Odmah po završetku fakulteta počinje rad kao opći stomatolog i asistent na katedri za protetiku, na Stomatološkom fakultetu u Travniku, u trajanju od dvije godine. 2016 godine osniva privatnu stomatološku ordinaciju "DentAL studio" u Novom Travniku, gdje ordinira već šest godina. Obavila je niz edukacija u regiji i Europi, iz protetike i estetske stomatologije, sa fokusom na izradu krunica, mostova i vinira. Trenutno je specijalizant ortodontije (ortopedije vilica) na Medicinskom fakultetu u Banja Luci.

Stomatolog je prvi kliničar koji može posumnjati na leukemiju na temelju patognomoničnih oralnih simptoma koji su česti u usnoj šupljini. Najčešći su krvarenje, generalizirana hiperplazija gingive, a u rane znakove akutne leukemije ubrajaju se i oralne ulceracije i infekcije te cervikalna limfadenopatija. U nastavku vam donosimo tekst dr. Ajle Lepir Hadžić koja detaljno piše o oralnim promjenama na sluznici kod pacijenata sa akutnom leukemijom.

Zloćudne hematološke bolesti imaju veliki značaj u kliničkoj stomatologiji jer povećavaju rizik od infekcija i umanjuju funkciju odbrambenih sistema organizma. Široki spektar hematoloških poremećaja manifestira se upravo u oralnoj šupljini. **Važnost pravilnog raspoznavanja oralnih manifestacija hematološke bolesti leži u činjenici da oralni znakovi i simptomi mogu biti prvi klinički znak njihove pojave. Oralne manifestacije najzastupljenije su kod poremećaja leukocita čiji je glavni predstavnik leukemija.**

● LEUKEMIJE

Leukemija je zloćudna hematološka bolest pri kojoj se pojavljuju nekontrolisane proliferacije krvotvornih tkiva, što rezultira značajnim porastom broja cirkulirajućih nezrelih i nefunkcionalnih bijelih krvnih stanica (blasta). Ova bolest nastaje iz hematopoetske matične stanice u kojoj se dogodio poremećaj diferencijacije i proliferacije. Riječ leukemija na grčkom znači "bijela krv". Leukemija se s obzirom na kliničku sliku dijeli na akutnu i hroničnu, a ovisno o vrsti stanice koje su zahvaćene malignom pretvorbom, na limfocite i mijeločine.

● AKUTNA LEUKEMIJA

Akutne leukemije su zloćudne bolesti hematopoetičkih progenitorskih stanica koje trajno ne sazrijevaju i ne diferenciraju se. One se razvrstavaju u dvije veće skupine: akutna limfatična leukemija (ALL) i akutna mijeloična leukemija (AML).

Dijagnoza akutne leukemije postavlja se na osnovu nalaza periferne krvi i nalaza koštane srži. Kod akutne limfocitne leukemije u razmazu periferne

“

Zloćudne hematološke bolesti imaju veliki značaj u kliničkoj stomatologiji, jer povećavaju rizik od infekcija i umanjuju funkciju odbrambenih sistema organizma. Široki spektar hematoonkoloških poremećaja manifestira se upravo u oralnoj šupljini.

krvi i u punktatu koštane srži nalaze se limfoblasti, nezrele leukemijske stanice. Leukemijski limfoblasti manji su i imaju tanak rub agranulirane citoplazme. Stanice akutne mijeloične leukemije nastaju iz ranih prekursorskih stanica, te tu leukemiju karakterizira pojava mijeloblasta i promijelocita u perifernoj krvi i koštanoj srži. Anemija i trombocitopenija su skoro uvijek prisutne. Pregled koštane srži nakon aspiracione punkcije i biopsije je neophodna za postavljanje dijagnoze akutne leukemije. Nalaz hipercelularne koštane srži sa više od 30 % blasta je dovoljan za dijagnozu akutne leukemije, mada je ovaj procenat skoro uvijek veći od 50 %.

Etiologija akutnih leukemija je još uvijek uglavnom nepoznata. U nastanku akutnih leukemija učestvuju više faktora, kako nasljednih tako i faktora sredine, od kojih su najznačajniji virusi, radioaktivno zračenje, razni hemijski agensi i lijekovi. Veoma važan faktor je i zatajenje imunog sistema koji nije prepoznao i uništio ovako maligno izmjenjenu ćeliju, čime

se stvorili uslovi za njenu klonalnu proliferaciju.

Klinička slika karakteriše se pojavom simptoma i znakova usljed insuficijencije normalne hematopoeze, infiltracije tkiva i organa malignim ćelijama i metaboličkih poremećaja. Zbog insuficijentne hematopoeze prisutna su tri klinička sindroma: anemija, krvarenje i infekcije. Najčešći simptomi se javljaju zbog anemije, i to su malaksalost, slabost, zamaranje i bljedilo. U početku su najčešća krvarenja kože i sluzokože, u vidu petehija, hematoma i slivenih hematoma, krvarenja

desni, konjunktiva i slično. Sa padom broja trombocita ispod 25 hiljada može doći do ozbiljnih krvarenja, koja se mogu manifestovati ranim krvarenjima digestivnog, urogenitalnog i respiratornog sistema. Kada su trombociti ispod 10 hiljada, postoji velika opasnost od značajnih unutrašnjih krvarenja, od kojih su najopasnija u centralnom nervnom sistemu. Bakterijske infekcije su najčešći i najveći problem u pacijenata sa akutnom leukemijom. Javljaju se usljed neutropenije. Mogu biti fokalne (orofaringealni mukozitis, otitis, pneumonija), ali i sistemske

(sepsa), pogotovo učestale i teške kod pacijenata sa manje od 500 granulocita u apsolutnom broju. U većini slučajeva su praćene temperaturom.

Infiltracija leukemičnih stanica u tkiva i organe dovodi do niza simptoma i znakova poput hepatomegalije, splenomegalije, limfadenopatije, bolova u trbuhu i kostima, krvarenja, tromboza i embolija. Klinički znakovi pri dijagnosticiranju ALL-a su povišena tjelesna temperatura, splenomegalija, hepatomegalija, limfadenopatija, bolnost prsne kosti (sternuma) te znakovi infekcije i krvarenja. Vrlo su uobičajene manifestacije u području glave, vrata i usne šupljine, i to češće u akutnoj i mijeloidnoj leukemiji.

● PROMJENE U USNOJ ŠUPLJINI KOD AML

Najčešće oralne manifestacije AML-a su krvarenja sluznice, petehije, ulceracije i hiperplazija gingive. Krvarenje gingiva najčešće nastaje kao početni oralni znak u slučaju akutne i kronične leukemije, a susrećemo ih kada se broj trombocita u perifernoj krvi smanji na $< 20 \times 10^9/L$. Gingiva je otečena, crvena do purpurne boje. Povećana je zbog infiltracije mijelomonocitnim stanicama.

Generalizirana gingivalna hiperplazija koja se brzo razvija obično je prvi znak AML-a, i to u akutnoj fazi bolesti. Hiperplastični su svi dijelovi gingive (interdentalni, marginalni, pričvrtni) koji mogu pokrivati veći dio krune zuba. Oralna sluznica je blijeda (posljedica anemije), a petehije, ekhimoze i ulceracije mogu se naći na tvrdom i mekom nepcu, jeziku i tonzilama. Pojavljuje se i mukozitis koji varira od eritema do ulceracije.

Manifestacije na tvrdim tkivima prvenstveno se očituju kao zubne i koštane promjene. Zubne manifestacije karakterizirane su povećanjem razine cervikalnog karijesa i bolova u zubima te pomicanjem i klimanjem zuba s popuštanjem zubne usidrenosti u alveolu uslijed uništavanja alveolarne kosti. Povećana učestalost zubnog karijesa posljedica je smanjene oralne higijene i salivacije, a pomaci i bolovi u zubima posljedica su invazije zloćudnih stanica u kost i leukemične

infiltracije pulpe. Koštane manifestacije karakterizirane su promjenama strukture kosti i vide se kao koštane mase. Infiltracija zloćudnih mijeloidnih stanica u kosti čeljusti (tzv. granulocitni sarkom) zabilježena je ne samo kod AML-a već i kod KML-a. Tipično se vide kao lokalizirane naslage bjelkaste ili zelenkaste strukture koje razaraju kost stvarajući osteolize, nekada i uz prijelome. Zglobne manifestacije obuhvaćaju poremećaje funkcije temporomandibularnog zgloba kao posljedicu infiltracije zloćudnim stanicama što se prezentira otežanim žvakanjem i upalom (artritisom) zglobne čahure.

“

Infiltracija leukemičnih stanica u tkiva i organe dovodi do niza simptoma i znakova poput hepatomegalije, splenomegalije, limfadenopatije, bolova u trbuhu i kostima, krvarenja, tromboza i embolija. Klinički znakovi pri dijagnosticiranju ALL-a su povišena tjelesna temperatura, splenomegalija, hepatomegalija, limfadenopatija, bolnost prsne kosti (sternuma) te znakovi infekcije i krvarenja.

● PROMJENE U USNOJ ŠUPLJINI KOD ALL

Bolesnici imaju suhe usne i peče ih sluznica na kojoj se pojavljuju petehije, ekhimoze i ulceracije. Jezik je bez papila i obložen, što je obično posljedica loše oralne higijene. Smanjen je puferski kapacitet pljuvačke, čime slabi njena zaštitna uloga u nastanku karijesa.

Uz lošiju oralnu higijenu to je glavni razlog za češći nastanak karijesa. Uz osnovnu bolest i hemoterapija pogoršava promjene na oralnoj sluznici. Najčešće se pojavljuju gingivitis, mukozitis, paradontitis i heilitis. Herpes i primarni herpetični gingivostomatitis česti su u dječijoj dobi. Kadkad se pojavi i kandidijaza. Mnogo djece prije postavljanja dijagnoze ima izraženu halitozu (4)

Terapija. U slučaju leukemije određuje se terapija citostaticima, zračenjem i imunoterapijom. Kod jednog broja pacijenata sa lošijim prognostičkim faktorima se primjenjuje alogena transplantacija koštane srži, odnosno u zadnje vrijeme transplantacija matične ćelije hematopoeze.

● STOMATOLOŠKO LIJEČENJE

Zahtijeva prije svega konsultacije sa hematološkim odgovornim za plan liječenja svakog pojedinog bolesnika. Prije stomatološkog liječenja potrebna je kompletna krvna slika, te ako su hematološke vrijednosti adekvatne uz antibiotsku profilaksu može se provesti siguran stomatološki tretman. Poželjno je da se zahtjevniji dentalni zahvati obavljaju u saradnji sa klinikom za oralne i dentalne bolesti u bolnici zbog povećane mogućnosti pojave krvarenja i infekcija.

Oralni pregled u stomatološkoj ordinaciji preporučuje se odmah nakon postavljanja dijagnoze zloćudne hematološke bolesti i, ako je moguće, prije započinjanja liječenja kemoterapijom. U ovoj se fazi dentalni tretman treba temeljiti na postojanju prioriteta na akutnim stanjima kako bi se na vrijeme uklonile infekcije dentalnog porijekla. Preporučuje se provjera svih mogućih izvora dentalne upale te provedba zahvata kao što su uklanjanje kamenca, fluoridacija i uporaba klorheksidina čime se smanjuje akumulacija bakterijskog plaka na zubima.

Stomatološki zahvati tokom primjene citostatske kemoterapije trebali bi se izvoditi jedino ako se radi o hitnim slučajevima. Ako je izvedivo, preporučuje se odgađanje ekstrakcija zubi i drugih invazivnih zahvata. Kako bi se zadržala zadovoljavajuća oralna higijena, bolesnici mogu četkati zube pastom koja sadrži 1.45 ppm natrijeva fluorida ako ne osjećaju bolne senzacije tokom četkanja. Ostale oralne komplikacije hemoterapije

Bolesnici imaju suhe usne i peče ih sluznica na kojoj se pojavljuju petehije, ekhimoze i ulceracije. Jezik je bez papila i obložen, što je obično posljedica loše oralne higijene. Smanjen je puferski kapacitet pljuvačke, čime slabi njena zaštitna uloga u nastanku karijesa.

kao što su kserostomija i mukozitis trebaju se liječiti odmah po njihovoj pojavi. Također, zahvati poput skidanja zubnog kamenca trebaju se izbjegavati zbog visokog rizika od razvika infekcije. Ako dođe do traume uzrokovane nošenjem nekog protetskog rada kao što su zubne proteze, one se skidaju i bolesnika se iznova kontroliše nakon 7 – 10 dana. Za svaki stomatološki zahvat koji se obavlja po hitnom postupku nužna je periproceduralna antibiotska profilaksa.

- **Nakon završetka liječenja, bolesnika treba poticati na redovno održavanje oralne higijene i redovne posjete stomatologu. Preporučuje se upotreba pasta za zube s visokim koncentracijama fluorida zajedno s ispiranjem oralne šupljine otopinom koja u sebi sadrži hlorheksidin svake večeri u trajanju od najmanje 3 sedmice. Redovnom i dobrom oralnom higijenom, te ispiranjem usne šupljine otopinom hlorheksidina, smanjuju se zubne naslage, a time i broj bakterija koje mogu izazvati teške posljedice u cijelom organizmu.**

● ZAKLJUČAK

Stomatolog je prvi kliničar koji može posumnjati na leukemiju na temelju patognomoničnih oralnih simptoma koji su česti u usnoj šupljini. Najčešći su krvarenje, generalizirana hiperplazija gingive, a u rane znakove akutne leukemije ubrajaju se i oralne ulceracije i infekcije te cervikalna limfadenopatija. U toku liječenja leukemije, usta mogu biti mogući izvor infekcije i zato je potrebno prije početka liječenja sanirati usnu šupljinu kako bismo prevenirali moguću oralnu infekciju. Zahvati u ustima oboljelih od leukemije složeni su i zahtijevaju specifične postupke prilagođene stanju bolesnika te dobru suradnju sa specijalistom hematologom koji prati bolesnika. Pacijenti s leukemijom zahtijevaju trajni nadzor oralnoga zdravlja i intenzivnu stomatološku zaštitu, što s pravom uključuje doktora stomatologije u interdisciplinarni tim.

Ovaj rad posvećujem svojoj Dalili.

OSTVARITE PUNI POTENCIJAL VAŠE ORDINACIJE UZ MEDIT I700 INTRAORALNI SKENER

Ako razmišljate kako unaprijediti poslovanje svoje ordinacije, dobra ideja je uvijek krenuti od poboljšanja osjećaja kojeg pacijent ima tijekom tretmana i boravka u vašoj ordinaciji. Jedan od najomraženijih postupaka u ordinaciji jest upravo

uzimanje otisaka – mnogi pacijenti ne mogu podnijeti otisnu masu te im tijekom ove procedure bude mučno, teško im je disati ili imaju nagon na povraćanje.

● Digitalizacija protokola izrade protetskih radova

Ovi problemi postaju prošlost digitalizacijom protokola rada i pojavljivanjem intraoralnih skenera na tržištu. Ovakav napredak tehnologije ima **dvojaku prednost**: ugodnu atmosferu za pacijenta, dok stomatologu omogućuje da tretman završi u najkraćem roku. Upotreba intraoralnog skenera

za uzimanje digitalnog otiska minimizira mogućnost pogrešaka i stresnih situacija koje se mogu pojaviti prilikom tretmana:

- a) Potreba za dodatnom fizičkom obradom modela**
  - b) Stvrđavanje materijala prije stavljanja u usta**
  - c) Nedostatak vremena, odnosno požurivanje stomatologa od strane pacijenta**
  - d) Oštećenja koja mogu nastati prilikom transporta do dentalnog laboratorija**
  - e) Dodatni troškovi i utrošeno vrijeme za transport**
- Jednostavan prijelaz na digitalnu opciju uzimanja otiska pruža**

Medit sa svojim najnovijim modelom **i700**, a svi prethodno spomenuti nedostaci klasičnog uzimanja otisaka prestaju biti Vaša briga.

Uz njega ćete osloboditi puni potencijal svoje ordinacije – neka odsad otisci budu **točni, brzi i precizni**. Izuzetno mala težina od 245 grama čini ga **ekstremno laganim** te ne dolazi do zamora mišića ruke tijekom skeniranja. **Nastavci se mogu rotirati za 180°** što omogućava jednostavno i brzo prilagođavanje prilikom skeniranja obje vilice, što je jedna od značajki koja poboljšava rad u odnosu na prethodni model i500.

Uređaj je također opremljen i **LED UV** svjetlom za dodatnu dezinfekciju te ima odvojivi kabel koji olakšava održavanje. Sa izvanrednom brzinom od **70 slika u sekundi**, sam proces skeniranja traje vrlo kratko što poboljšava iskustvo pacijenta.

Za razliku od većine skenera na tržištu, Medit i700 opremljen je sa **Plug&Scan sustavom** koji

ne zahtijeva nikakve posebne dodatke za povezivanje sa računarom – uključite Medit i700 direktno u računar i spreman je za rad!

Svoj Medit i700 skener možete koristiti i kao daljinski upravljač pomoću **joystick gumba** – nema više kontaminacije miša (i posljedičnog čišćenja) što znatno skraćuje vrijeme između dva pacijenta.

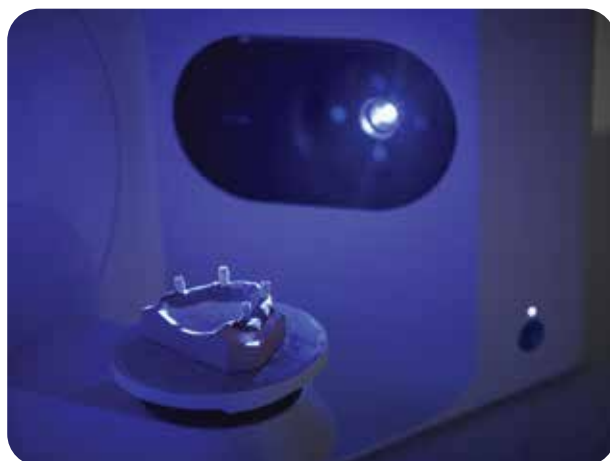
● „Open source“ sustav pohranjen na cloud-u

Jednostavnost Medit sustava je očigledna u svakom detalju – zahvaljujući **otvorenom sustavu**, vaše datoteke možete slati svakom zubotehničkom laboratoriju bez bojazni da oni neće moći otvoriti vaše skenove ili da imaju nekompatibilan softver za pregled datoteka. Vaši skenovi su **sigurno pohranjeni na cloud-u** što vam omogućuje da nastavite skeniranje sa drugog računara.

● Jedini intraoralni skener koji podržava macOS

Krajem prošle godine Medit je predstavio veliko software ažuriranje, u kojem je osim standardnih unaprijeđenja

funkcija, objavio senzacionalnu vijest da će Medit Link i Medit Scan za stomatologe od sada podržavati **Mac operativni sustav (macOS)**. Ovime je Medit i700 u tom trenutku postao **prvi intraoralni skener kompatibilan sa macOS**. Zubotehnički laboratoriji će još neko vrijeme morati koristiti Windows sustave jer Medit Scan za laboratorije trenutno ne podržava macOS, ali iz Medit-a su naveli da se radi i na tome.

● Medit ima rješenje i za zubotehničke laboratorije

Osim za stomatološke ordinacije, Medit predstavlja svoja inovativna rješenja i za dentalne laboratorije – model **T710** iz nove linije laboratorijskih desktop skenera oduševljava inovativnim karakteristikama. Napredni sustav pozicioniranja omogućava skeniranje potpunog luka u **nevjerojatnih 8 sekundi** čime se ubrzava tijek rada i povećava produktivnost. Kamere od **5.0 megapiksela** uvijek daju detaljan prikaz, a s obzirom da ih ima 4, uređaj pokriva veliko područje skeniranja eliminirajući mrtve točke.

Inovativna „**auto-elevation**“ karakteristika automatski podiže model na odgovarajuću razinu te ne morate improvizirati kako biste dobili idealan kut snimanja. Uz sve ovo, T710 je i izuzetno precizan, sa točnošću od **4 mikrona**. Ukoliko ste spremni napraviti sljedeći korak kako biste poslovanje svoje ordinacije podigli na novu razinu, **NOVAE TEAM d.o.o.**, distributer Medit proizvoda na području BiH vam stoji na raspolaganju za sve upite ili dogovore oko termina prezentacije!

S povjerenjem se obratite putem kontakt broja 030 334 727 ili mail-om na info@novaeteam.com.

Oslobodite puni
potencijal Vaše
ordinacije

MEDIT i700

245g

Lagan kao pero

Do 2X

Super brz

UV-C LED

Dezinfekcija

180°

Rotirajući nastavci

Daljinsko

upravljanje

Odvojivi

kabel

MEDIT
i700

Preuzmite
brošure

NOVA TEAM

ORALNA HIGIJENA NOVOROĐENČETA

Uspostavljanje navike održavanja dobre oralne higijene spriječit će većinu problema sa oralnim zdravljem, te je stoga važno da se oralna higijena provodi redovno, te na adekvatan način.

PIŠE: Aldina Mešić Mešković, doktorica
dentalne medicine

Aldina Mešić Mešković je doktorica dentalne medicine, rođena 6.4.1992 u Tuzli. Osnovnu školu i Gimnaziju završila je u Tuzli, a nakon toga i Stomatološki fakultet u Sarajevu. U toku studija, a i nakon istog aktivno učestvuje na domaćim i međunarodnim kongresima u oblasti stomatologije. Osim toga, godinama je dio javne predškolske ustanove u Sarajevu gdje brine o pravilnom rastu i razvoju djece predškolske dobi. Dr. Aldina je i mlada mama koja aktivno učestvuje u promociji oralnog zdravlja kod djece i odraslih.

Zdravi zubi i desni od velike su važnosti za opšte zdravlje djeteta. S oralnom higijenom kod djeteta trebate da počnete i prije nego što niknu prvi zubići. O oralnoj higijeni novorođenčeta za DentBIH piše Aldina Mešić Mešković, doktorica dentalne medicine.

Kod većine novorođenčadi zubi se počinju razvijati tek u šestom mjesecu života, ali je važno voditi računa o oralnoj higijeni od samog rođenja. Čišćenje bebinih desni trebalo bi biti dio svakodnevne higijene ubrzo nakon rođenja. Iako bebe u početku mogu biti malo izbirljive, vremenom počinju da uživaju u osjećaju čistih usta, baš kao i čistog tijela, a to također pomaže da se razvije zdrava navika za budućnost.

Uspostavljanje navike održavanja dobre oralne higijene spriječit će većinu problema sa oralnim zdravljem, te je stoga važno da se oralna higijena provodi redovno, te na adekvatan način. Nekoliko je načina na koje možemo uspostaviti dobru oralnu higijenu novorođenčeta.

Nakon dojenja ili hranjenja na flašicu obrišite desni vašeg djeteta, posebno duž linije desni, mekom krpom ili sterilnom gazom. Isti princip se provodi i kad bebi izrastu prvi zubi. Zubni plak (koji sadrži mikroorganizme) stvara se, ne samo na zubima već i na jastučićima desni, kao i na jeziku, pa je bebina

usta potrebno očistiti kako bi bila bez klica. Ovo također pomaže u prevenciji gljivičnih infekcija, koje se vide u slučajevima nedostatka oralne higijene kod dojenčadi.

● KORACI ČIŠĆENJA USTA BEBE OD 1. MJESECA

- Pripremite komad gaze/pamuka/krpe i čašu vode za piće
- Temeljito operite ruke sapunom
- Omotajte gazu/pamuk/krpu oko prstiju i navlažite vodom
- Nježno stavite prst u bebina usta, jednom obrišite gornji, a zatim donji jastučić za desni

Bez obzira da li dojite ili koristite bilo koju drugu formulu kao što je hranjenje na flašicu, trebali biste čistiti djetetova usta nakon svakog dojenja ili barem dva puta dnevno.

Također, izbjegavajte ponašanja u kome dolazi do dijeljenja pljuvačke, kao što je ljubljenje bebe u usta, dijeljenje kašike

kada kušate hranu za bebe, čišćenje ispuštene dude na usta ili brisanje bebinih usta krpom navlaženom pljuvačkom jer takvi postupci mogu rezultirati prijenosom mikroorganizama s odraslih na djecu što može uzrokovati infekcije općenito, kao i karijes.

Radije birajte svježe voće nego voćni sok kako biste ispunili preporučeni dnevni unos voća jer svježe voće sadrži vlakna koja su zdravija od soka, a djeluje i kao sredstvo za čišćenje zuba. Također, voće se manje zadržava na zubima u poređenju sa sokom.

Izbjegavajte da vašu bebu stavljate u krevet s flašicom ili šoljicom koja sadrži bilo šta osim vode, a to sprječava neometano nakupljanje tečnosti u ustima tokom dužeg vremenskog perioda, što je glavni uzrok karijesa u ranom djetinjstvu.

● NAČIN ČIŠĆENJA NAKON POJAVE PRVOG ZUBA DO 1 GODINE

Nakon nicanja prvog zuba roditelji mogu početi da peru zube svom djetetu mekom četkicom za zube, te je sada pravo vrijeme da uvedete četkicu

Bez obzira da li dojite ili koristite bilo koju drugu formulu kao što je hranjenje na flašicu, trebali biste čistiti djetetova usta nakon svakog dojenja ili barem dva puta dnevno.

za prste s mekim najlonskim vlaknima. Masirajte desni vaše bebe kako biste stimulirali i umirili nicanje zuba, uz neizostavno čišćenje jezika. Ne stavljajte bebu ili dijete u krevet s flašicom mlijeka, adaptiranim mlijekom, sokom, kao i drugim proizvodima koji sadrže šećer, jer šećer i kiselina u ovoj tečnosti izazivaju karijes.

Operite zube vaše bebe sa količinom paste za zube veličine graška, posebno prije spavanja. Djeca starija od 2 godine trebaju koristiti pastu za zube sa fluorom, dok djeca mlađa od 2 godine trebaju koristiti bris paste za zube sa fluorom na četkici samo ako su pod umjerenim do visokim rizikom od razvoja karijesa. Vodite računa da djeca izbjegavaju gutanje paste za zube jer prekomjerna toksičnost fluorida iz paste za zube može dovesti do deformiteta kostiju.

Prvu posjetu stomatologu treba obaviti kada dijete napuni godinu dana ili kada izbije prvi zub. Ova praksa pomoći će stomatologu da procijeni da li postoje faktori rizika za nastanak karijesa i uputiti roditelja na ispravno djelovanje u povodu istog prije nego što postane prekasno. Kao što svi znamo prevencija je bolja od liječenja, a jednostavne mjere koje se poduzimaju danas će smanjiti većinu problema sa zubima i pomoći da se izbjegne skupo liječenje zuba u kasnijoj životnoj dobi.

Većina ljudi nije svjesna činjenice da je loša oralna higijena povezana sa srčanim oboljenjima, dijabetesom i komplikacijama u trudnoći. Stoga je važno za srčane bolesnike i dijabetičare da striktno

vode računa o oralnoj higijeni. Parovi koji planiraju trudnoću trebali bi se sastati sa stomatologom prije začeća i obaviti sve potrebno liječenje koje je ranije bilo na čekanju. Također je važno održavati dobro oralno zdravlje tokom trudnoće.

eco denta

super+natural oral care

- + KALIDENT
- + BERGAMOT
- + LIMUN

- + AKTIVNI UGLJEN
- + NARANDŽA
- + TEAVIGO™

- + OMYADENT
- + KALIJ NITRAT
- + GREJP
- + MENTA

- + XYLITOL
- + KORIJANDER
- + LIMETA

okončajte gubljenje

zen chroma

Univerzalni kompozit u jednoj nijansi

sve nijanse u jednoj šprici

Klinički slučaj / Clinical Case

Klinički slučaj od / Clinical Case From / dr. Ruslan Mansurov

zenchroma
Univerzalni kompozit u jednoj nijansi

Sve različite nijanse / All Different Shades

Proces graviranja-Korak 1 / Etching process-Step 1

Nanošenje lijepka-Korak 2 Adhesive Bond-Step 2

Napuniti Zenchroma-Korak 3 / Fill Zenchroma-Step 3

Napuniti Zenchroma-Korak 4 / Fill Zenchroma-Step 4

Napuniti Zenchroma-Korak 5 / Fill Zenchroma-Step 5

Opciono, mogu se koristiti Zenit boja za karakterizaciju fisura i NovaTwist za poliranje do visokog sjaja - Korak 6 /
Optionally, Zenit Color to fissure characterization and NovaTwist to high gloss polishing can be used-Step 6

sve nijanse
u jednoj šprici

Kod proizvoda / Product Code

PRD.100.01.ZENCHRM.UNIZENCHROMA - Univerzalni kompozit

Pakovanje / Package Details
• 1x 4gr Refill (Universal)

PRD.100.01.ZENCHRM.OPZENCHROMA - Univerzalni Opaker kompozit

Pakovanje / Package Details
• 1x 4gr Refill (Opaker)

PRD.100.01.ZENCHRM.COM.UNI - Univerzalni kompozit u kapsulama

Pakovanje / Package Details
• 20 x 0.30 gr (Kapsule / Compile)

PREVENCIJA - SREDSTVA ZA ODRŽAVANJE OPTIMALNOG ORALNOG ZDRAVLJA

Održavanje redovne i kvalitetne oralne higijene je osnovni preduslov zdravlja usne šupljine i zuba, ali i cijelog organizma.

Za opće zdravlje čovjeka vrlo je važno oralno zdravlje. Danas na tržištu postoje brojna sredstva za održavanje optimalnog oralnog zdravlja, a o tome više piše dr.dent.med. Emina Rovčanin.

Održavanje higijene usne šupljine navika je koju bi čovjek trebao svakodnevno provoditi tokom čitavog života. Danas, najčešća oboljenja

usne šupljine su karijes i parodontalne bolesti. Najbolji način za sprječavanje njihovog nastanka su preventivne mjere, koje pojedinac može samostalno da obavlja u svom domu. U osnovnom setu sredstava za održavanje oralne higijene na prvom mjestu su zubna četkica i pasta za zube, koji se koriste najmanje 3 puta dnevno, nakon svakog obroka. Četkica za zube mehanički otklanja meke naslage sa zuba, te predstavlja nezamjenjivo

sredstvo u procesu održavanja optimalnog oralnog zdravlja. To je najjednostavnije i najučinkovitije sredstvo za održavanje oralne higijene. Na tržištu postoji veliki izbor četkica za zube, ultra soft, super soft, medium, kao i hard četkice. Prilikom izbora četkice za zube treba voditi računa o osjetljivosti desni, ali svakako da pacijentu bi trebalo savjetovati da koristi četkice sa mekšim i gušće postavljenim vlaknima. U svakom slučaju, četkica sa manjom glavom, srednje tvrdoće i relativno elastičnijom drškom zbog lakše kontrole i pokreta, odgovarati će svakome.

Danas, najčešća oboljenja usne šupljine su karijes i parodontalne bolesti. Najbolji način za sprječavanje njihovog nastanka su preventivne mjere, koje pojedinac može samostalno da obavlja u svom domu.

PIŠE: dr.dent.med. Emina Rovčanin

Dr.dent.med. Emina Rovčanin, zaposlena u stomatološkoj Poliklinici dr. Bandić U Sarajevu. Stomatološki fakultet u Sarajevu završila 2018 godine. Polje interesovanja: prevencija i dječija stomatologija, oralna medicina i parodontologija.

Pasta za zube je pomoćno sredstvo za održavanje oralne higijene. Osnovna namjena zube paste je da uz pomoć abrazivnih čestica omogući odstranjivanje plaka. Poželjno je da pasta sadrži flouride, koji potiču remineralizaciju tvrdih zubnih tkiva.

Nakon čišćenja dostupnih površina, ne bismo smjeli zaboraviti sredstva za održavanje oralne higijene koja koristimo za manje dostupna mjesta - međuzubne prostore. U tu skupinu ubrajamo konac za zube, interdentalne četkice. Konac za zube koristimo za čišćenje veoma uskih međuzubnih prostora. Posebno se preporučuje pacijentima da konac za zube koriste na prednjim zubima, i na drugim mjestima gdje ne možemo upotrijebiti interdentalnu četkicu. Konac za

zube je potrebno koristiti dva puta na dan, ujutro i navečer, kako bi ostatci plaka iz međuzubnih prostora, koji se nedostupni četkici za zube, bili u potpunosti otklonjeni. Interdentalne četkice obično su tanke, okruglog ili kupastog oblika sa malim dlačicama na vrhu. Neke četkice imaju kratku i posebnu oblikovanu dršku, koja olakšava rukovanje. U usporedbi sa koncem za zube, interdentalna četkica najbolje čisti međuzubni prostor, jer ima najbolji pristup do svih teže dostupnih mjesta. Veoma je učinkovita kod čišćenja ispod mostova, krunica, kod aparatića za zube, i nakon operacije desni. Interdentalne četkice dolaze u različitim veličinama i oblicima. Da bi međuzubni prostor bio adekvatno očišćen potrebno je izabrati odgovarajuću veličinu. Uz pomoć interdentalne četkice, pacijent može otkloniti izvor infekcije, kao

i, postojeće krvarenje desni. Iako nije zamjena za svakodnevno četkanje i korištenje interdentalnih četkica i konca za zube, upotreba vodica za ispiranje usta može biti dodatak svakodnevnom održavanju oralne higijene. **Kao i sredstva za čišćenje prostora između zuba, vodice mogu dosegnuti do područja do kojih četkica za zube ne može. Veoma je važno napraviti terapijski izbor adekvatne vodice za ispiranje usta.**

Iako, postoje mnoga sredstva za održavanje oralne higijene, optimalnost oralnog zdravlja u potpunosti se stiče kombinacijom preventivnih mjera kod kuće i redovnih stomatoloških pregleda. Redovna profesionalna čišćenja i kontrole je potrebno napraviti dva puta godišnje. Naravno, svaki pacijent je različito podložan upalama zubnih tkiva, tako da će nekima preventivna čišćenja biti potrebna i češće.

Svakako, uz sva sredstva pacijente treba educirati o tehnikama četkanja zuba, pravilnog korištenja konca za zube, pronalaženja idealne veličine interdentalnih četkica, kao i izbora adekvatnog sredstva za ispiranje usne šupljine.

Interdentalne četkice obično su tanke, okruglog ili kupastog oblika sa malim dlačicama na vrhu. Neke četkice imaju kratku i posebnu oblikovanu dršku, koja olakšava rukovanje. U usporedbi sa koncem za zube, interdentalna četkica najbolje čisti međuzubni prostor, jer ima najbolji pristup do svih teže dostupnih mjesta.

VIŠESLOJNE KRUNICE ZA VIŠESTRUKU PREDNOSTI – INOVACIJA KOJA ĆE VAS ODUŠEVITI!

Prateći inovacije u stomatološkoj praksi i vodeći se principima stalnog usavršavanja kada su materijali, tehnologije i metode rada u pitanju, naš zubotehnički laboratorij je posljednjih decenija itekako potvrdio svoju nemjerljivu i ravnopravnu ulogu u izradi novog, a prvenstveno zdravog osmijeha, gdje u sinergiji sa doktorom postižemo fantastične rezultate koje pacijenti prepoznaju.

Cirkon je, evolucijom fiksne protetike i unapređenjem estetskih, funkcionalnih i ekonomskih rješenja, postao vodeći materijal izbora u svakodnevnoj praksi, a njegove izuzetne osobine stavljaju ga u red najboljih materijala za nadoknade ili ojačanje izgubljenih, odnosno postojećih oslabljenih zuba. Upravo taj napredak na više polja rezultovao je i razvojem fiksnih radova od monolitnog, višeslojnog cirkonijuma, koji pruža izvanredne estetske efekte, a ne zaostaje ni u funkciji, kada su radovi manjeg do srednjeg raspona ili solo krunice u pitanju, što mu je i glavna indikacija.

● PRIRODNOST KAO PRIORITET

Višeslojnost je, kao glavna osobina ML blokova renomiranog njemačkog proizvođača Dental Direkt koje koristi Full Dent laboratorij, razlog zašto je omogućena izrada jedne savršene protetske krunice prirodnog izgleda. Upravo multi – layer karakteristike ovog materijala, po čemu su ove nadoknade i dobile ime, kao i njihov glavni princip na kojem su zasnovane „DD cube ONE® ML Zirconia“, omogućavaju da krunica od vratnog pa do incizalnog, odnosno griznog dijela bude u potpunosti nijansirana gradijentno, što će kompletno imitirati prirodan zub, njegovu boju i mikroreljefnost gleđi. Velika prednost je što blokovi dolaze u 16 Vita boja i 1 bleach, što pruža odlične mogućnosti za nijansiranje i uklapanje sa prirodnim zubima. Hemijski sastav Dental Direkt blokiva je takav da preko 99% sastava čini cirkon, a ostatak otpada na druge supstance u manjoj koncentraciji, što ove krunice čini estetski savršenim a funkcionalno im daje sjajne karakteristike otpornosti na lom i čvrstoće, jer

njihova jačina iznosi 1.200 ± 150 Mpa. Ako uzmemo u obzir da se ML krunice koriste za nadoknadu srednje dugog bezubog raspona, ili idealno indikovano endodontski liječenog zuba, ova osobina je izuzetno značajna za postizanje perfektnih rezultata u pogledu uklapanja krunice sa ostatkom prirodnog zubnog niza.

Pored biokompatibilnosti, što je vrlo značajno svojstvo ovih nadoknada u funkcionalnom smislu prihvatanja materijala kao stranog tijela u usnoj duplji, čvrstoća je još jedna karakteristika koja ih odlikuje. To im daje na značaju upravo u protetskom tretiranju endodontski liječenih zuba, koji će ML krunicama svakako biti ojačani sa produženim životnim vijekom, ali i dobiti na vrhunskoj estetici gdje će se u potpunosti pokriti postendodotska prebojenost koja je jedna od glavnih indikacija za izradu nadokande. Ipak, kada se radi o premoštavanju većih raspona i nadoknadi više izgubljenih zuba u prostorima

između članova nosača, ML krunice ne trpe jake vertikalne i horizontalne sile ukoliko nemaju potporu nosača ili susjednog člana. Zato je preporuka Full Dent laboratorija da se u indikacijama za izradu ostane u okvirima ojačavanja postojećih oslabljenih i endodontsko tretiranih zuba, bezubih polja srednjih raspona od po maksimalno 4 do 5 uključenih međučlanova, solo krunica i krunica na implantatima.

● PREDNOSTI IZRADE

Vodeći se time da je danas, pod uticajem užurbanog vremena u kojem živimo, od izuzetne važnosti i za terapeuta a pogotovo za pacijenta da rad bude gotov u najkraćem mogućem roku i u što manje posjeta, proces izrade ML nadoknada je maksimalno pojednostavljen, digitalizovan i ubrzan. Osim što na ovaj način štedimo na vremenu, takođe racionalnije koristimo materijale za izradu i otvaramo

mogućnosti za kvalitetnijom raspodjelom vremena i sredstava u stomatološkoj praksi. Velika prednost ovih krunica je što se doktoru šalju CAD/CAM krunice od plastike koje imaju izgled budućih konačnih krunica, a glavna karakteristika im je da se na ovom radu odmah u ustima pacijenta vrše korekcije rotirajućim instrumentima, sve dok doktor potpuno ne bude bio zadovoljan funkcionalnošću budućeg rada sa posebnim akcentom na okluziju, a pacijent generalnim utiskom o estetici krunica i osjećajem u zagrizu. Sjajna karakteristika ove faze jeste što će se odmah preduhitriti i otkloniti sve moguće komplikacije, a pacijent će imati uvid u to kako će njegove krunice finalno izgledati.

● PRUŽITE PACIJENTU ONO NAJBOLJE!

Kako napreduje stomatološka praksa, u korak s njom, nekada čak i ispred, ide i zubotehnika, koja na tržište donosi inovativne materijale i opremu koji rezultiraju značajnim promjenama na svim poljima jednog kompletnog protetskog rada. Takve su i ML krunice – materijal i do pet puta čvršći od ostalih restorativnih materijala te je kao takav indikovana čak i kod bruksista, sa osobinom dugotrajnosti do 10 godina.

Inovativno i moderno fiksno – protetsko rješenje poput ML krunica je zadnjih godina preuzelo vodeće mjesto u fiksnoj protetici kada želimo dugotrajan i funkcionalan, ali prije svega rad prirodnog izgleda i u skladnoj kompoziciji sa preostalim zubnim nizom. Racionanije korištenje vremena u smislu skraćenog perioda između uzimanja otiska i finalnog rada svakako dovodi do boljih rezultata, veće mogućnosti za dodatne radove, te ono najvažnije, zadovoljnog pacijenta.

 FullDent

CIRKON-KERAMIČKE ZUBNE NAVLAKE – MATERIJAL IZBORA U SUVREMENOJ ESTETSKOJ STOMATOLOGIJI

FIKSNA PROTETIKA – grana stomatologije koja podrazumijeva izradu fiksnoprotetskih zubnih nadomjestaka, obično u vidu zubne navlake ili mosta koje definitivno cementiramo u ustima.

PIŠE: dr. Elvedina Mujić-Deršević

Dr. Elvedina Mujić-Deršević (rođ. 1985.), nakon završetka Srednje zubotehničke škole u Sarajevu, diplomirala je u istom gradu na Stomatološkom fakultetu. Od 2011. godine obavlja rad u privatnim praksama, a od 2019. godine zaposlena je u DA Poliklinici u Kiseljaku, gdje ordinira kao doktor polivalentne stomatologije. Posebnu ljubav pokazuje prema estetskoj stomatologiji i fiksnoj protetici.

Fiksna protetika se bavi dijagnostikom, rehabilitacijom i održavanjem usne šupljine, s ciljem očuvanja zdravlja i funkcije stomatognatog sustava, posljedično ispunjavajući i estetski segment. Indicirana je u slučaju destrukcije zuba koju ne možemo zbrinuti kompozitnim ispunom, kod endodonski tretiranih zuba (kako zbog promjene boje zuba, tako i zbog sprečavanja daljnjeg propadanja zuba), kod trauma, abrazija i loma te u slučaju nezadovoljstva pacijenta estetskim aspektom svojeg osmijeha.

Glavni zadatak fiksnoprotetskog rada je oponašanje funkcije i estetike prirodnih zuba – pritom se podrazumijeva da rad čvrsto priliježe uz desni, istovremeno ne praveći nepotreban pritisak na ostale strukture. Izrada samog fiksnoprotetskog rada (a ujedno i cijena) se razlikuje od vrste materijala za kojeg se pacijent odluči u dogovoru sa svojim stomatologom – u ovoj kategoriji razlikujemo metal-keramički i cirkon-keramički fiksni rad. U nastavku o ovoj temi više piše Dr. Elvedina Mujić-Deršević

● EKONOMIČNO RJEŠENJE

Za metal-keramički protetski rad se odlučujemo ukoliko nam je potrebna financijski povoljnija opcija. Baza samog rada je izrađena od metala

(legure kobalta s kromom) te keramičkog dijela koji sjeda na metalnu konstrukciju. Metal-keramičke radove moguće je primijeniti i bočno i u frontu, međutim s obzirom na razvoj dentalne tehnologije i visokih estetskih zahtjeva pacijenata, danas se uglavnom koristi za rehabilitaciju bočne regije jer metalna baza ne propušta svjetlost te time matira prirodnu boju zuba i onemogućava postizanje vrhunske estetike. Ovakva vrsta rada često zna izazvati i promjene na gingivi obzirom da se zbog metalnog ruba pri brušenju ulazi nešto dublje ispod gingive (metal može dati privid sivila zubnog mesa). Priprema kod metal-keramičkog rada ujedno zahtijeva i obimnije brušenje zuba. Ipak, ovo je materijal koji se odlikuje visokom čvrstoćom, dugotrajnošću i širokom upotrebom u slučajevima manjeg broja zuba nosača.

● PRIRODAN OSMIJEH = CIRKON-KERAMIČKI RAD

Ako smo u potrazi za visoko estetskim rješenjem, prirodnim izgledom i bojom zuba, odlučit ćemo se za cirkon-keramičke krunice. Baza rada je izrađena od cirkonija koji propušta svjetlost, a gornji sloj keramike vjerno imitira caklinu prirodnog zuba. Cirkon je materijal iznimne glatkoće i sjaja koji sprečava nakupljanje dentalnog plaka. **Cirkon-keramički radovi su najčešće radovi izbora i pacijenata i stomatologa s obzirom da objedinjuju čvrstoću metala (mogućnost upotrebe i u bočnoj regiji), dugotrajnost rada (ne mijena boju) te biokompatibilnost (smanjena mogućnost pojave alergijskih reakcija).**

Prilikom brušenja zubi za cirkon potrebno je ukloniti znatno manje zubne mase što dovodi i do smanjene mogućnosti eksponiranja pulpe (posebno važno kod rotiranih ili inkliniranih zuba), a u isto vrijeme štitimo meko tkivo jer zbog precizne kompjuterske izrade ruba same

zubne navlake nije potrebno ulaziti puno pod gingivu. Zahvaljujući suvremenim dentalnim tehnologijama, moguće je ukloniti neke od klasičnih neugodnosti prilikom konvencionalnog načina izrade – neprijatnost prilikom uzimanja otisaka elastičnim masama,

dugo vrijeme čekanja izrade samog rada i nepredivljivost konačnog rezultata.

● FAZE IZRADE

- Klasičnim pregledom i potrebnom dijagnostikom možemo ustanoviti

mogućnosti i uvjete izrade rada, ne narušavajući osnovne stomatološke principe

- U dogovoru sa pacijentom ispunjavamo postavljene estetske zahtjeve koliko god nam to oralno stanje pacijenta dozvoljava
- Izvodi se precizna i pravilna protetska priprema (brušenje) pod lokalnom anestezijom
- Otisak pripremljenog stanja se uzima na konvencionalan način ili upotrebom intraoralnog skenera
- Konvencionalni način: izlivanje modela i modeliranje na gipsanom modelu, vraćanje krunica u ordinaciju na potrebne korekcije vezane uz oblik, veličinu, boju i zagriz
- Vraćanje krunica u laboratorij na definitivno oblikovanje i glazuru rada nakon čega stomatolog, nakon što je pacijent u potpunosti zadovoljan, finalno cementira rad
- Otisak uz pomoć intraoralnog skenera: urađeni otisak se digitalno šalje u laboratorij koji kompjuterski izrađuje krunice pomoću CAD-CAM aparata – u ovoj fazi se planira izgled i velicina konačnog rada
- Uobičajena procedura je da se nakon otiska izrade privremene zubne navlake koje će pacijent nositi dok ne dobije definitivni rad – ovo privremeno rješenje nam također služi i kao orijentacija kako će izgledati finalni rad, uz mogućnost da pacijent izrazi svoje želje

● KOJI MATERIJAL ODABRATI?

PRETTAU CIRKON – prvi izbor za pacijente koji očekuju najvišu razinu estetike te u isto vrijeme vrhunsku funkcionalnost. Zahvaljujući izrazitoj translucenciji, ovaj materijal pruža maksimalno prirodan izgled, najbližiji izgledu pravih zuba. Nema primjesa keramike, izrađen je od samog cirkona te je za njegovu izradu potrebno 3 do 4 dana.

EMAX krunice – vrhunski materijal koji se odlikuje izvrsnom prozirnošću. Ovo je tip potpuno keramičke krunice

koja se izrađuje iz jednog bloka litij-disilikatne keramike koja se ističe čvrstoćom, dugotrajnošću i prozirnošću. Idealan odabir ako se krunica postavlja na brušene zube pacijenta jer u kombinaciji sa prirodnom bojom zuba daju najautentičniji izgled. Ovaj materijal smatra se inovacijom u izradi krunica i najviše odgovara primjeni na prednjim zubima.

● TRAJNOST RADA

Ukoliko je Vaš rad zahtijevao veći broj cirkon-keramičkih krunica, najlakši način kojim ćete zaštititi svoju investiciju te joj osigurati trajnost jest izradom i nošenjem udlage za bruksizam koja u ovim slučajevima služi kao amortizer. Na taj način mišići lica i žvačnog sustava imaju priliku relaksirati se, dok se visina zagriža održava u normalnim granicama te se svaka pojedinačna krunica čuva od pucanja. Kao stomatolozi,

često čujemo izreku kako dvije trećine ljepote cijelog lica možemo zahvaliti upravo osmijehu, stoga smatram kako je naša misija da svakom pacijentu pružimo mogućnost da se osjeća sretno i zadovoljno sa izgledom svojih zuba.

Bitno je brinuti o prirodnim zubima dobrom higijenom te redovitim kontrolama i profesionalnim tretmanima kod stomatologa poput čišćenja zubnog kamenca i sl., međutim potrebno je naglasiti i da nema mjesta očajavanju ukoliko stanje u usnoj šupljini nije idealno. Zahvaljujući strelovitom razvitku tehnologija na području dentalne medicine, danas na raspolaganju imamo razne tehnike i materijale kojima se mogu vratiti kvalitetna funkcija i idealan izgled zuba na opće zadovoljstvo pacijenata.

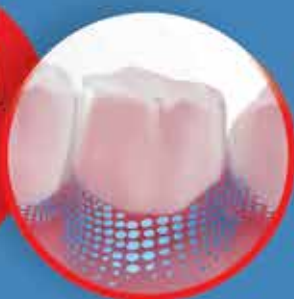
GENGIGEL®

BRINI SE ZA DESNI!

GENGIGEL® GEL

**Klinički dokazana
učinkovitost.**

**Sprječava krvarenje
desni, olakšava bol
i uklanja afte.**

Dostupno u apotekama
i bolničkim apotekama.

Prije upotrebe pažljivo pročitati uputstvo za upotrebu. Za obavijesti o indikacijama, mjerama opreza i neželjenim dejstvima medicinskog sredstva posavjetujte se sa ljekarom ili farmaceutom.

AFTE I DRUGE ULCERACIJE U USTIMA

Afte se smatraju najčešćom bolesti sluznice usne šupljine.

Ananas je vaše omiljeno voće, ali kad ga zagrizete, imate lagani osjećaj peckanja? Uprkos osjećaju peckanja ne možete odoljeti njegovim sočnim komadićima? Ubrzo nakon toga slijedi šok – ulkus na sluznici usta, odnosno afta. Dajemo vam ključne informacije koje će vam pomoći da se suočite s ovom neugodnošću nakon njenog nastanka.

■ ŠTA SU AFTE?

Afte (stručno – aftozni stomatitis) smatraju se najčešćom bolesti sluznice usne šupljine. S njima se tokom života povremeno susreće dobar dio ljudi. Česta su pojava kod djece, adolescenata i mladih odraslih, a najčešće kod žena.

Riječ je o upalnom stanju za koje su karakteristična površinska oštećenja sluznice usta. Ulkusi su maleni (okrugli ili ovalni), bolni i obično se pojavljuju na desnim, unutrašnjoj strani lica,

unutrašnjoj strani usana i na nepcu. Mogu se pojaviti više puta godišnje, čak i na istom mjestu. U tom slučaju govorimo o rekurentnom aftoznom stomatitisu.

■ ŠTA SU UZROCI NASTANKA AFTI?

Stručnjaci se još ne slažu o uzrocima nastanka afti. Poznato je samo nekoliko faktora rizika, uključujući najvažnije nasljedne faktore, određenu vrstu hrane (orasi, ananas, neke vrste sira...), rijetke lijekove, proizvode od natrijevog lauril sulfata, stres, hormonske promjene i oslabljeni imunološki sistem.

■ ZANIMLJIVOST: DA LI SE PITATE ZAŠTO ANANAS UZROKUJE AFTE?

Ananas sadrži posebnu smjesu proteolitičkih enzima bromelaina koja djeluje već u ustima (razgrađuje proteine u aminokiseline). Moguće je objašnjenje za nastanak afti reakcija bromelaina sa slojem sluznice usta koji ne sadrži odgovarajuću zaštitu, a to vjerovatno uzrokuje stvaranje afti.

■ KAKO MOŽEMO SAMI SEBI POMOĆI?

Kada se pojave afte, odlazak doktoru nije potreban. U mnogim slučajevima bol i nelagoda zbog ranica u ustima smanjuju se za nekoliko dana, a zatim afte nestaju u roku od otprilike dvije sedmice. Naravno, postoje prirodni proizvodi na bazi hijaluronske kiseline koji već od prvog dana ublažavaju navedene neugodnosti.

■ ŠTA JE HIJALURONSKA KISELINA?

Hijaluronska kiselina jedan je od osnovnih sastojaka vezivnog tkiva kod čovjeka i ostalih sisara. Koži pruža elastičnost i čuva njen izgled te je osnovni sastojak zdrave sluznice usta. Kod (rekurentnog) aftoznog stomatitisa preparati na bazi hijaluronske kiseline brzo ublažavaju bolove i nelagodu, ubrzavaju proces zarastanja i znatno smanjuju rizik od ponovnog nastanka afti. Štaviše, hijaluronska kiselina »kontrolira« upalni proces i rehidrira tkivo. Ako upotrebljavamo proizvode sa hijaluronskom kiselinom, važno je da sadrže visoku molekularnu masu jer je samo takva jednaka onoj koja se prirodno nalazi u sluznici usta. Gengigel gel za desni je medicinsko sredstvo na bazi hijaluronske kiseline (0,2%) s visokom molekularnom masom i primjeren je za trenutnu pomoć kod ublažavanja afti.

KAKO SPRIJEČITI NASTANAK AFTI?
Prije svega smanjite stres i uživajte u slobodnom vremenu. Pored toga, pobrinite se za kvalitetan san i zdravu prehranu. Pokušajte izbjegavati gore navedenu hranu koja je odgovorna za nastanak afti. Obratite pažnju na hrskavu i suhu hranu jer oštri rubovi komadića hrane u ustima mogu izazvati posjekotine koje dovode do ranica. Vodite brigu o zdravoj higijeni usne šupljine.

Redovnim četkanjem zuba i čišćenjem zubnim koncem uklanjajte komadiće hrane koji nadražuju sluznicu usta i mogu biti odgovorni za nastanak afti. Nastanak afti uslovljen je različitim faktorima, najčešće emocionalnim opterećenjima. Moramo biti svjesni da su afte odličan pokazatelj iscrpljenosti jer nas upozoravaju da je vrijeme za promjene. Uzmimo život u svoje ruke i uživajmo u njemu iz dana u dan!
Sara Kramberger, mag. hem.

WWW.GENGIGEL.BA

MOGU LI SE ZUBI IZBIJELITI BEZ IZBIJELJIVANJA?

Holivudski osmijeh i bijeli zubi su san svake osobe, a prilično je teško postići savršenu bjelinu zubi, te ih održavati bijelima.

PIŠE: Amela Muhić, doktor stomatologije

Amela Muhić, je doktor stomatologije. Završila je fakultet 2007 na Stomatološkom fakultetu u Sarajevu. Pripravnički staž na Stomatološkom fakultetu sa Klinikama završila 2008. Državni ispit položila 2009. Zaposlila se u privatnom sektoru 2009.god u kojem je radi sve do danas. Među bitnim edukacijama pohađala je: Protetska i estetska rehabilitacija pacijenata 2016 god,ine Sacremena stomatologija 2021. godine, Međunarodni simpozij iz Opće stomatologije 2013. godine, Savremeni postupci u stomatološkoj praksi 2011. godine, Praktična stomatologija savremenog doba 2010.godine, te brojne druge.

Bijele i zdrave zube svi priželjkuju. Mnogi se često odlučuju za kuća sredstva koja mogu pomoći u vraćanju bjeline vašem osmijehu. Najveću ulogu u boji zuba igraju dentin i zubna caklina. U nastavku vam donosimo tekst dr.stomatologije Amele Muhić.

Blistavi bijeli osmijeh jedna je od najljepših karakteristika, koju svi priželjukujemo. I dok redovita oralna higijena i redovne kontrole kod stomatologa pomažu u održavanju zdravlja zubi i njihovoj prirodno bijeloj boji, ponekad je potrebno potražiti i druga rješenja. Holivudski osmijeh i bijeli zubi su

san svake osobe, a prilično je teško postići savršenu bjelinu zubi, te ih održavati bijelima. Glavni uzrok žučkastim zubima može biti genetika, starenje, uzimanje raznih lijekova te između ostalog gazirana pića, jako obojena hrana, kafa cigareta i crni čaj.

Jedna od važnijih komponenti nastanka žučkastih zuba je i plak u ustima, jako gusta tvorevina koja se nakuplja na zubima, a sadrži mikoplazme, bakterije, viruse, ostatke hrane i odumrle stanice. Ako plak duže vrijeme ne odstranimo dolazi do njegove mineralizacije i pretvara se u kamenac, koji dovodi prvo do žučkastih promjena boje zuba sve do smeđih i crnih obojenja.

Najveću ulogu u boji zuba igraju dentin i zubna caklina. Zubna caklina je čvrsto mineralno tkivo koje pokriva dentin te je prva i glavna linija odbrane od štetnih utjecaja. Dok dentin ili zubna kost je čvrsto žuto tkivo koje izgrađuje najveći dio zuba i prekriven je caklinom. Određena vrsta hrane i pića mogu direktno obojiti caklinu i vremenom oslabiti je. A kako ona slabi i troši se tako se otkriva žuti dentin koji se nalazi tačno ispod nje. Da bi imali što blistaviji osmijeh podijelit ćemo sa vama nekoliko namirnica i par kućnih recepata za pripremu prirodnih pasta za zube koje možete i sami pripremiti.

● JAGODE

Jagode sadrže folnu kiselinu koja čisti zube i čini ih bjelima. Također sadrže enzime koji brišu postojeće mrlje. Bogate su vitaminom C koji zube izbjeljuje uklanjajući plak. Sve što trebate je izgnječiti jagode, utrljati ih na zube i nakon minute dobro oprati zube kako kiseline i šećer ne bi oštetile caklinu. Za još bolji rezultat jagode mogu se pomiješati sa sodom bikarbonom dok se ne dobije kremasta smjesa, koja se mekanom četkicom nanese na zube te se ispiru vodom.

● JABUKE

Stomatolozi za jubahu kažu da je prirodna četkica za zube. Uklanja mrlje na zubima, a zahvaljujući blago kiselkastim svojstvima i vlaknima pomaže u izbjeljivanju zubi. Sadrži enzime slične kao u jagodama. Osim što uklanjaju mrlje i plak na zubima, ujedno i sprečavaju nastanak novog. Preporučujemo jubahu jesti kao međuobrok te oprati zube ili popiti čašu vode kako bi isprali kiselinu i plak koji je jubaha skinula sa zubi.

Najveću ulogu u boji zuba igraju dentin i zubna caklina. Zubna caklina je čvrsto mineralno tkivo koje pokriva dentin, te je prva i glavna linija odbrane od štetnih utjecaja. Dentin ili zubna kost je čvrsto žuto tkivo koje izgrađuje najveći dio zuba i prekriven je caklinom.

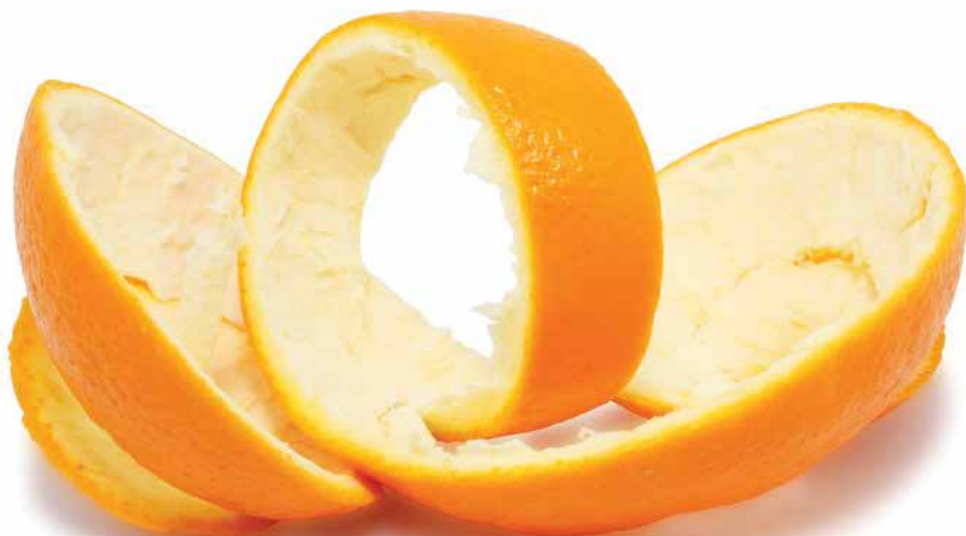
● ANANAS

Bogat je vitaminom C, tiaminom, magnezijem i vlaknima te enzimom bromelinom koji pomaže u izbjeljivanju zubi. Riječ je o prirodnom odstranjivaču mrlja i plaka te istovremeno štiti od karijesa i čuva zube bijelima. Ananas potiče proizvodnju sline, a njegova kiselost ubija bakterije. Da bi zaštitili zube, pojedite krišku ananasa nakon jela ili ga dodajte u voćnu salatu. Zalijte s čašom vode kako bi isprali prirodni šećer koji ananas sadrži.

Kora narandže, limuna ili banane za bijele zube. Unutarnjom stranom kore narandže, limuna ili banane istrljajte zube i nakon toga ih dobro operite ih četkicom i pastom za zube.

● KOKOSOV MASLAC

Možda na prvu zvuči kao ludost, no četkanje zubi kokosovim maslacem je jedan od najstarijih

Ijekova za zdrave zube. Neće direktno izbjeliti zube već će se riješiti svih bakterija u zubnom plaku koje čine zube žutima. Također pomaže u očuvanju zdravlja desni i zaslužan je za svjež dah. Ujutro prije pranja zubi, pomoću četkice ili prstiju prijedite po zubima kokosovim uljem. Jako dobro namastite svaki zub i nakon pet minuta počnite pljuvati kokosovu mast. Isperite zube vodom i dobro ih očetkajte zubnom pastom.

● SIR

Bogat je i kalcijem te fosforom koji zube čine snažnijima i bjeljima, a proteini ih štite od bakterija. Krišku sira možete pojesti nakon svakog obroka da očistite usnu šupljinu i zube, no držite se niskomasnih sireva kako ne bi narušili druge aspekte zdravlja.

● SODA BIKARBONA

Učinkovito neutralizira kiselinu u ustima, sprečava eroziju cakline i nastanak mrlja te uklanja postojeće mrlje i plak. Odavno

Jedna od važnijih komponenti nastanka žučkastih zuba je plak u ustima, jako gusta tvorevina koja se nakuplja na zubima, a sadrži mikoplazme, bakterije, viruse, ostatke hrane i odumrle stanice. Ako plak duže vrijeme ne odstranimo dolazi do njegove mineralizacije i pretvara se u kamenac, koji dovodi prvo do žučkastih promjena boje zuba, sve do smeđih i crnih.

se koristi u domaćinstvima za izbjeljivanje zubi, no nije dobro koristiti ju svakodnevno kroz duže vremensko razdoblje. Pomiješajte jednaku količinu vode i sode bikarbone te umočite četkicu.

Perite zube najmanje dvije minute te isperite vodom. Postupak ponavljajte svaka dva dana dok ne dobijete željenu bjelinu zubi, no nakon toga korištenje sode bikarbone ograničite na jednom do dva puta tjedno.

Recepti za kućno izbjeljivanje sve su popularniji i postoji puno savjeta kako izbjeliti zube bez posjete stomatologu. Iako su neki od tih načina kratkoročno uspješni, rijetko koji može zamijeniti stručnost, kvalitetan materijal i opremu stomatološke ordinacije.

Da, postupak u ordinaciji košta više od paketića sode bikarbone i paste za izbjeljivanje, no rezultati su pouzdaniji, trajniji i vidljiviji. Pjeskarenje je jedna od najstarijih metoda izbjeljivanja zuba, a ujedno je i najbezbolnija i najjednostavnija. Pjeskarenjem se uklanja površinske (najčešće žute) naslage plaka i ostala oštećenja. Čim se uklone naslage, do izražaja dolazi prirodna bjelina zuba, no ta je metoda nažalost kratkotrajna.

lyla

NOVO!

W&H AUTOKLAV LYLA, 22 LITRA

Za sigurnu, brzu i pouzdanu sterilizaciju!

- Autoklav S klase
- Kapacitet komore 22 litra, tri tacne (Opcionalno: 5 tacni)
- Veoma jednostavan za upotrebu
- Mogućnost sterilizacije zapakovanih i nezapakovanih instrumenata
- Automatsko digitalno snimanje ciklusa na USB stick (8 GB)
- Programi: S-134, S-PRION 134, S-121, S-brzi program
- Testni ciklusi: Bowie&Dick, Helix i Vakum test
- Mogućnost naknadne nadogradnje na B klasu putem aktivacijskog koda

S
klasa

CIJENA: 6.500 KM

U navedenu cijenu je uračunat PDV

GENERALNI ZASTUPNIK ZA BiH:

Denta De

DENTA-DE d.o.o.
Višnjik 34/P2, 71000 Sarajevo

033 210 100

dentade.ba

Ponuda važi do isteka zaliha

Zaštitite vaš osmijeh!

USKORO U SVIM APOTEKAMA!

INTERDENTALNA HIGIJENA

– KONAC ZA ZUBE I INTERDENTALNE ČETKICE

Interdentalna higijena je važna jer da bi vaši zubi i desni bili zdravi, važno je da ih održavate čistima. Verovatno ste čuli da treba da perete zube posle svakog obroka ili 3 puta dnevno, a to je važno. Ali samo pranje zuba doseže samo oko 60% površine vaših zuba, ostavljajući otprilike 40% podložnim nakupljanju čestica hrane, plaka i bakterija te riziku od karijesa.

Redovno prakticanje rutine čišćenja koncem ili korištenje interdentalnih četkica bar jednom dnevno uz redovno pranje zuba pomoći će vam da bolje brinete o svojim zubima i oralnom zdravlju općenito.

▶ ŠTA JE KONAC ZA ZUBE NA ŠTAPIĆU ?

Dok je tradicionalni konac jednostavno dugačak nit posebne vrste zubnog konca, konac za zube na štapiću su proizvodi dizajnirani s malim plastičnim ručkama koje imaju nit konca razvučenu preko jednog kraja. U poređenju sa tradicionalnim koncem za zube, ovaj dizajn olakšava hvatanje štapića prstima i manevriranje između zuba. Rutinsko čišćenje koncem može biti važan dio vašeg režima higijene zuba. Osim što pomaže u izbacivanju hrane zaglavljene između zuba, može ukloniti plak koji se stvara duž linije desni. To znači da konac može igrati ulogu u borbi protiv lošeg zadaha i karijesa.

Naši konac za zube pružaju zgodnu alternativu običnom koncima koji će vam možda biti lakši za upotrebu i odlični su za postavljanje u uskim prostorima. DenTek® nudi širok raspon inovativnih konaca za zube, tako da možete pronaći dizajn koji odgovara vašim potrebama i rutini higijene zuba.

▶ ŠTA JE INTERDENTALNA ČETKICA?

“Interdentalni” znači između zuba. Interdentalna četkica je dizajnirana da vam pomogne da očistite bočne strane zuba i između zuba bez obzira na to koliko je prostor uski ili širok. Dlačice na interdentalnoj četkici drže se žicom i imaju oblik poput onih na štapiću od maskare. Žica

je pričvršćena za ručku koja izgleda kao drška četkice za zube, ali je često kraća. Četkice se isporučuju u različitim veličinama u zavisnosti od veličine razmaka zuba koje odgovaraju, a neke su posebno dizajnirane za korištenje s ortodontskim aparatima. Da biste koristili interdentalnu četkicu, nježno umetnete četkicu između dva zuba i lagano pomičete četkicu naprijed-nazad kako biste uklonili sve čestice hrane i bakterije koje mogu uzrokovati plak i kamenac.

▶ OSNOVNE KARAKTERISTIKE PROIZVODA

Odabir interdentalnih četkica ili zubnog konca u mnogim slučajevima je lični izbor. Oba proizvoda pomažu u smanjenju rizika od karijesa i bolesti desni. Navodimo neke karakteristike koje mogu uticati na vaš izbor.

▶ INTERDENTALNE ČETKICE SU:

- Veoma jednostavne za korištenje,
- Za višekratnu upotrebu,
- Efikasne u uklanjanju čestica hrane i bakterija između zuba,
- Lakše za upotrebu, posebno za osobe sa ograničenom spretnošću ruku i prstiju,
- Učinkovito za navigaciju između proteza i žica,
- Malo su skuplji od konca.

▶ ZUBNI KONAC JE:

- Veoma jednostavan za korištenje,
- Efikasan u uklanjanju čestica hrane i bakterija između zuba,
- Za jednokratnu upotrebu,
- Malo jeftiniji od interdentalnih četkica,
- Dobar za manevrisanje u veoma uskom međuzubnom prostoru

Na kraju, suština je da bi svi trebali svaki dan raditi interdentalno čišćenje u kombinaciji sa pranjem zuba. Imate opcije i DenTek® može pomoći. Imamo niz interdentalnih četkica i više vrsta konca za zube na štapiću tako da odgovaraju različitim veličinama razmaka između zuba i proizvoda koji su napravljeni za osobe koji koriste aparate.

ČETKICA ZA PRANJE ZUBA ČISTI 60% ZUBNE POVRŠINE. PREOSTALIH 40% ČISTI DENTEK.

DenTek

ČISTAČ JEZIKA

Protiv lošeg
daha sa
okusom mente

SVILENKASTI KONAC

Nježno masira
desne i uklanja
ostatke hrane
i plak

TEKSTURIRANI DRŽAČ

Čisti između zuba i
stimulira desne

DenTek

KONUSNA ČETKICA ZA EFIKASNIJE ČIŠĆENJE

KOMFORNI DIO DRŽAČA

ČETKICA OBLOŽENA MENTOM I FLOURIDOM

FLEKSIBILNI DIO DRŽAČA

KRVARE VAM DESNI? VJEROVATNO VAM FALI C VITAMINA!

Nova istraživanja pokazala su da bi krvarenje desni moglo biti zbog nedostatka C vitamina.

Ako vam krvare desni nemojte se zapitati da li trebate češće prati zube, već šta vam fali i zbog čega se to dešava. Jedan od razloga mogao bi biti nedostatak C vitamina. U istraživanjima se pokazalo da osobe kojima nedostaje C vitamina imaju simptome poput krvarenja desni, krvarenja u oku ili retini, krvarenja gingive i slično. Velik rizik pogotovo imaju osobe koje su na paleo dijetama, koje izbjegavaju hranu koja zadrži C vitamin.

Dnevni unos C vitamina može biti koristan za više stvari

S obzirom na to da je ključni nutrijent za zdravlje, C vitamin je dobar za kosti, kožu i krvne sudove, ali može biti i dobar antioksidant. Pored toga C vitamin može:

• Spustiti visok krvni pritisak

Zbog visokog krvnog pritiska rizikujete od srčanih bolesti. Istraživanja su pokazala da C vitamin pomaže kod snižavanja visokog tlaka.

• Spriječiti nedostatak željeza

C vitamin pomaže kod apsorpcije željeza iz hrane, pogotovo iz zelenog povrća odakle se teže uzima željezo.

• Poboljšati imuni sistem

Jedan od glavnih razloga zašto ljudi uzimaju C

vitamin je da bi poboljšali imuni sistem tako što će njihova bijela krvna zrnca bolje funkcionisati, i tako ojačati odbrambeni mehanizam kože. Tako nam lakše zarastaju rane.

• Liječiti giht

Osobe koje imaju giht pate od oteklina i jakih bolova. Hrana bogata C vitaminom se pokazala dobrom za smanjenje nivoa mokraćne kiseline u krvi i tako smanjuje rizik od gihta.

Koja količina C vitamina je dobra za mene?

Sve zavisi od osobe i starosti. Preporučeni dnevni unos:

- Djeca 1-3 godine – 15 mg
- Djeca 4-8 godina – 25 mg
- Adolescenti 9-13 godina – 45 mg
- Tinejdžeri 14-18 godina – 65-75 mg
- Odrasle žene 19 godina i više – 75 mg
- Odrasli muškarci 19 godina i više – 90 mg
- Trudnice 19 godina i više – 85 mg
- Dojilje 19 godina i više – 120 mg

Voće i povrće najbolji su izvor C vitamina, pogotovo kivi i crvene paprike. C vitamin u suplementima dolazi u obliku askorbinske kiseline. Međutim, neki suplementi mogu sadržavati natrijum askorbat, kalcijum askorbat, ili askorbinsku kiselinu s bioflavonoidima.

U zaključku, nedostatak vitamina C može biti uzrok krvarenja desni ali i može biti potencijalni rizik od drugih ozbiljnih problema. Savjetuje se da pripazite na unos C vitamina iz neobrađene hrane. Ako ne možete naći dobar izvor C vitamina, preporučuje se 100 do 200 grama suplemenata na dan.

DIGITALIZUJTE SVOJ BIZNIS

alpinify

**swiss made
software**

Uštedite na vremenu

Ključ je u jednostavnosti

Povećajte svoju produktivnost

**Ažuriranje na
svim uređajima**

**Zaboravite
na rokovnik**

SMS podsjetnik

**Bez instalacije
aplikacije**

**Evidencija
pacijenata**

**Besplatan
Probni
Period**

www.alpindent.com

info@alpindent.com

[alpindentapp](#)

Digitalizujte svoju stomatološku ordinaciju

Rasteretite se tehničkih i administrativnih odgovornosti upravljanja ordinacijom, i fokusirajte se na ono što je važno - briga o vašim pacijentima i rast vašeg poslovanja.

■ Tehnologija - bez po muke

alpinDent je više od obične aplikacije, to je vaš asistent koji nikad ne napušta ordinaciju. Dostupna je u svako doba, sa bilo kog uređaja i bilo koje lokacije te bilo kog operativnog sistema (Windows, Mac, Linux, iOS, Android). Bilo koji član vašeg tima može lako naučiti koristiti alpinDent bez obzira na iskustvo u vođenju ordinacije.

■ NAŠI MODULI

- **Estetski pasoš** - unesite sve estetske tretmane u lični pasoš klijenta
- **Protetika** - detaljan uvid u tretmane i uplate protetskih radova
- **Ortodoncija** - vodite računa o redovnim ortodontskim pregledima, uplatama i dugovanjima
- **Endodoncija** - detaljni endodontski tretmani u interaktivnom odontogramu

■ Jednostavnost korišćenja

„Dobar software su kao zubi, i jedne i druge koristimo a da ne moramo razmišljati kako.“

AlpinDent je dizajniran i implementiran zajedno sa stomatolozima, ortodontima i oralnim hirurzima, koji su omogućili detaljan uvid u njihovu svakodnevnicu sa ciljem da se zadovolje potrebe i želje krajnjeg korisnika aplikacije, to jest, vaše ordinacije.

**swiss made
software**

Dr. Amra Lutvikadić
"Ordinacija Dr. Amra Lutvikadić"
★★★★★

Brzi pristup podacima!

"Aplikacija mi je olakšala rad u smislu brzog pristupa kartonima i ličnim zabilješkama za određenog pacijenta.

Kolegicama preporučujem od srca ♥"

Swiss Made Software po pristupačnim cijenama

Funkcionalnost je ono što nas odlikuje

Podesite alpinDent prema vašim potrebama i aktivirajte samo one funkcionalnosti koje su potrebne vašoj ordinaciji!

■ Fokusirajte se na posao, ne na listanje rasporeda!

Provodite više vremena sa pacijentima, a manje sa administrativnim poslovima. Rasporedite termine po bojama, po doktorima i po stomatološkim stolicama za lakši pregled.

■ Interaktivni odontogram

Odaberite zub, prilagodite odontogram vašim potrebama zatim tretman ili zatečeno stanje i završili ste. Istorija stanja zuba se pohranjuje jednostavno i logično.

■ Portal u čekaonici

Pretvorite dosadnu čekaonicu u interaktivnu sobu u kojoj pacijenti mogu unijeti ili provjeriti svoje lične podatke putem tableta. Podaci se automatski pohranjuju u alpinDent aplikaciju čime se štedi dragocjeno vrijeme i vama i pacijentu.

Licencni modul 2023 <small>* 12 mjeseči, ** bez PDV-a</small>	SREBRNA €120*	ZLATNA €180*	PLATINUM €250*
	Broj stomatoloških stolica	1	2 ili 3
Broj pacijenata, korisnika, uređaja	∞	∞	∞
Podrška	Tehnička	Tehnička i administrativna	Tehnička, administrativna i telefonska
Implementacija cjenovnika ordinacije	✓	✓	✓
Dokumentacija dostupnih funkcionalnosti	✓	✓	✓
Broj live video prezentacija	✗	1	∞
Bez naknade za:			
- Inicijalno podešavanje	✓	✓	✓
- migraciju podataka sa starog programa	✗	✓	✓
- izradu saglasnosti, ponuda i dopisa	✗	Do 5 sablona	✓
- implementaciju memoranduma	✗	✗	✓
- za uvoženja e-mail naloga i izradu e-mail sablona	✗	✗	✓
INICIJALNO STANJE SMS RAČUNA	€0	€5	€10

Finansije

Preuzmite kontrolu nad vašim finansijama, imajte jasan uvid vaših prihoda i rashoda, sastavite listu za kupovinu, generišite fakture, pošaljite ih e-mejlom ili ih odšampajte.

Izveštaji i statistike

Detaljni izvještaji i statistike za bolji uvid u vaše poslovanje, rodna i dobna demografija, broj pacijenata i tretmana, vaši najpopularniji tretmani i sl.

SMS i Email podsjetnik

Automatizovani podsjetnik koji pored toga što vaše pacijente podsjeća na zakazane termine takođe i čestita rođendane ili neke druge praznike po vašoj želji.

Smjene zaposlenih, godišnji odmori i provizije neke su od naših novih funkcionalnosti!

Dr Asja Hurem
"Selimbegović dr. Alma"
★★★★★

„Nakon što smo povećali broj stolica u našoj ordinaciji, javila se potreba za jednom ovakvom aplikacijom. Planer termina je vrlo jasan i pregledan, zakazivanje termina je vrlo jednostavno i omogućen je pristup i na telefonu kada nisam u ordinaciji.

Tim podrške je vrlo susretljiv i moguće je prilagoditi izgled i funkcionalnosti našim potrebama.“

DEZINFEKCIJA POVRŠINA JE BEZ KOMPROMISA

Kada govorimo o dezinfekciji površina u prvom planu treba razmišljati o općim principima dezinfekcije, odnosno šta za nas znači dezinfekcija. Ako u nekim svojim početnim iskustvima kao zdravstveni radnik i nismo bili svjesni koliko je bitno djelovati preventivno iskustvo nas uči da je **dezinfekcija bez kompromisa**.

Dezinfekcija površina ima za cilj smanjenje broja mikroorganizama koji se mogu razmnožavati na površini na način da ih inaktivira ili ubija što ometa njihovo širenje i sprječava prenošenje patogenih agenasa sa pacijenata na zdravstvene radnike. Sredstva za dezinfekciju biraju se prema spektru djelovanja, odnosno treba da ima **širok spektar djelovanja**, te prema kvaliteti proizvoda. Garanciju kvaliteta proizvod dobija na osnovu sertifikata, odnosno ako je uvršten na listu odobrenih/efikasnih proizvoda- lista **Robert Koch** instituta, zatim ako posjeduje potvrdu Udruženja za primijenjenu higijenu (Verbund für angewandte Hygiene e.V.), skraćeno **VAH**, u Njemačkoj ili npr. ako proizvod ima **EN** oznaku, te Industrieverband Hygiene und Oberflächenschutz smjernice (**IHO** smjernice) o medicinskim sredstvima.

Drugo što je jako važno jeste preporučena koncentracija kako bi se izbjegla mogućnost pojave tolerancije ili otpornosti na dezinfekciona sredstva. Prilikom odabira postupaka dezinfekcije treba **konsultovati stručnjake na polju higijene i prevencije infekcije** kako bi se sprečilo i minimizirao profesionalni rizik.

Rastvor koji se koristi je vodeni rastvor koji se uglavnom nanosi prskanjem na površine koje se želi dezinficirati uz blagi pritisak i trljanje. Ovo dovodi do izlaganja osoblja udisanjem kada postoji opasnost od akutne ili hronične iritacije respiratornog trakta i oka, sluzokože, kao i rizik od respiratornih alergija zbog specifične senzibilizacije.

Aldehidi koji se koriste u dezinfekcionim sredstvima (formaldehid i glutaraldehid) mogu da djeluju na respiratorni trakt, a osim toga imaju i korozivni efekat na osjetljive materijale što nas dovodi do sljedeće važne činjenice, a to je da **dezinfekcijsko sredstvo treba da bude kompatibilno sa materijalima**, te još važnije da ne predstavlja rizik za profesionalna lica prilikom

korištenja, odnosno da je **siguran za korištenje** i da ima **brzo djelovanje**.

Zbog iritantnih i korozivnih svojstava mnogih koncentriranih proizvoda za dezinfekciju i čišćenje, manipulacija koncentriranim proizvodima predstavlja poseban rizik od akutne iritacije kože. Ovaj rizik je najveći kada se pripremaju dezinfekcioni rastvori od koncentrovanog proizvoda.

Radna rješenja se uglavnom dobijaju pomoću dodavanje vode u koncentrovani proizvod, tj. razrijeđen 20 do 200 puta, i tako predstavlja niži potencijalni akutni efekat. Međutim, ovi razrijeđeni rastvori se redovno koriste tokom dužeg perioda, što nosi rizik od izazivanja hroničnog dermatitisa. Kao rješenje nameće se proizvod (rastvor) koji dolazi u pakovanju već **spreman za upotrebu**.

Sistematsko proučavanje proizvoda dostupnih na njemačkom tržištu dovelo je do detaljne analize aktivnih spojeva koje navode proizvođači da se nalaze u njihovim proizvodima. Od 478 ispitanih sredstava za dezinfekciju površina 40,2% imalo je iritirajuće dejstvo, zatim 27,4% imalo je korozivno dejstvo, a 4,6% sredstava imalo je visoko/ekstremno zapaljivo dejstvo, te 12,6% njih se pokazalo opasno po životnu sredinu.

Osim toga, 62 površinska dezinficijensa klasifikovani su kao senzibilizatori kože ili respiratornih organa. 17 proizvoda je nosilo oznaku "sumnja na karcinogen". Preostala 124 proizvoda, odnosno 25,9% dezinficijensa, nisu nosila oznake opasnosti.

Da bi zaštitili sebe i svoje radne kolege, kao i porodicu birajte samo provjerene proizvode. Konsultujte lidere na međunarodnom tržištu u oblasti higijene, prevencije infekcije i očuvanja higijene- **Schülke**, kompaniju sa sjedištem u Njemačkoj, čija je misija **ŠTITIMO ŽIVOTE ŠIROM SVIJETA** jer mikroorganizmi ne poznaju granice.

schülke -†

Dezinfekcija bez kompromisa

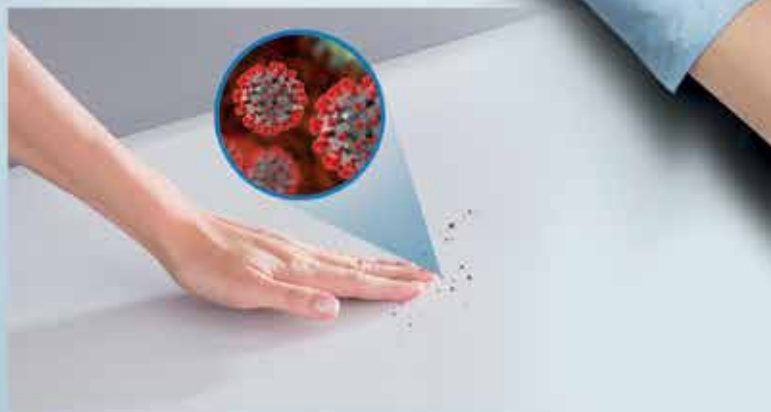
Zaštitite sebe, svoje radne kolege i svoju porodicu.

Transmisija

Širenje uzročnika oboljenja od osobe do osobe putem kašlja, kihanja ili razgovora.

Kontaminacija površina

Sekret iz respiratornog sistema zaražene osobe može kontaminirati u velikoj koncentraciji površine i predmete u zdravstvenim ustanovama i ordinacijama.

Odabir idealnog dezinficijensa

[Rutala, 2014]

Referenca:
Schülke, 2014, 2015, 2016
Schülke, 2014, 2015, 2016
Schülke, 2014, 2015, 2016
Schülke, 2014, 2015, 2016
Schülke, 2014, 2015, 2016

mikrozid® AF liquid

Jedinstvena formulacija za čišćenje i dezinfekciju tvrdih površina na bazi alkohola koja pruža zaštitu od mikroba.

VIR	30s
BAC	60s
YEAST	60s
TB	60s

- kombinacija dva alkohola sa visokim performansama u borbi protiv mikroorganizama
- efikasnost protiv bakterija poput uzročnika TBC, gljivica i virusa sa ovojnicom (HBV, HIV, HCV)
- brzo sušenje, bez rezidua, bez parfema
- jednostavna upotreba
- EU Norme: EN13727, EN16615, EN14348, EN13624, EN13697

KOMPATIBILNOST
SA MATERIJALIMA

Guma
Plastika
Metal

Oktal Pharma d.o.o. Sarajevo
Pijačna 14a, 71210 Sarajevo, Bosna i Hercegovina
T: +387 (0)53 777 280, F: +387 (0)53 777 273, E: oktal-pharma@oktal-pharma.ba
www.vasezdravije.com | www.oktal-pharma.ba

OKTAL PHARMA
Vaš najbolji izbor

OSJETLJIVI ZUBI: UZROCI, SIMPTOMI I LIJEČENJE

Preosjetljivost zuba može biti simptom drugih problema, uključujući karijes, bolesti desni ili napuknut zub.

PIŠE: dr.dent.med. Nermina Subašić

Nermina Subašić rođena je 13.03.1998 godine u Tuzli. Osnovnu školu završava u Kalesiji 2012 godine kao učenik generacije. Nakon toga upisuje Srednju zubotehničku školu u Sarajevu, koju završava 2016 godine također sa diplomom učenika generacije.

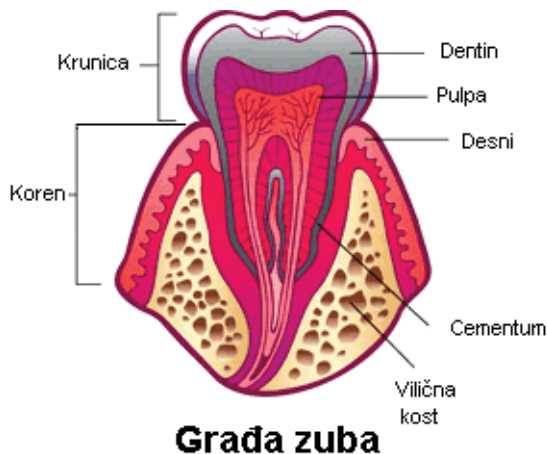
Studije počinje iste godine na Stomatološkom fakultetu u Sarajevu, gdje 2022 godine diplomira na Katedri za stomatološku protetiku sa dentalnom implantologijom na temu "Utjecaj debljine gingive na stepen resorpcije kosti kod platform switch dentalnih implantata", te stiče zvanje doktora dentalne medicine. Znanje i kliničke vještine utvrđuje i usavršava u privatnoj stomatološkoj ordinaciji, te učešćem na edukacijama.

Osjetljivost zuba, odnosno preosjetljivost dentina, predstavlja bol ili nelagodu koja se javlja kao odgovor na određene podražaje, poput vrućih ili hladnih temperatura.

Bol može biti oštar, iznenađen i sezati duboko do nervnih završetaka zuba. Može biti privremeni ili hronični problem, a može zahvatiti jedan zub, nekoliko zuba, ili sve zube. Tretmani uglavnom uključuju fluorid, desenzibilizirajuću pastu za zube, te prekrivanje korijena zuba koji je izložen vanjskim utjecajima, ili u najjednostavnijem slučaju promjene u načinu održavanja oralne higijene. O ovoj temi detaljnije pročitajte u tekstu dr.stomatologije Nermine Subašić.

■ ŠTA PREDSTAVLJA OSJETLJIVOST ZUBA?

Kod zdravih zuba, sloj zubne cakline štiti krunu

Grada zuba

zuba. Ispod linije desni nalazi se sloj koji se naziva cement zuba, čiji je zadatak da štiti korijen zuba, a ispod cakline i zubnog cementa nalazi se dentin. Dentin je rjeđi od cakline i cementa, a sadrži veliki broj malih tubula i kanala. Naime, osjetljivost zuba se najčešće javlja kada donji sloj zuba – dentin postane izložen. To se može dogoditi zbog erozije (istrošenosti) i recesije desni (kada se tkivo desni povuče od zuba otkrivajući korijen).

Korijeni zuba, koji nisu prekriveni tvrdom caklinom, sadrže hiljade sitnih tubula koji vode do centra zuba, odnosno pulpe. Ovi dentalni tubuli (ili kanali) omogućavaju podražajima, kao što su vruća, hladna ili slatka hrana, da dođu do živca zuba, što za rezultat ima poznatu neugodnu bol. Preosjetljivost zuba također može biti simptom drugih problema, uključujući karijes, bolesti desni ili napuknut zub.

■ ŠTA UZROKUJE IZNENADNU OSJETLJIVOST ZUBA?

Mnogi faktori mogu dovesti do pojave osjetljivih zuba, a neki od njih su:

- **Pregrubo četkanje zuba** – Vremenom grubo i nepravilno četkanje zuba ili korištenje četkice sa tvrdim vlaknima može istrošiti caklinu, te na taj način uzrokovati izlaganje dentina. Također, ovo može uzrokovati i recesiju desni.
- **Recesija desni** – Neki ljudi su genetski skloni tankom tkivu desni, dok drugi razvijaju recesiju desni kao rezultat parodontalne bolesti. Sa recesijom desni tkivo desni se povlači od zuba otkrivajući korijen.

• **Bolesti desni** – Upaljeno i bolno tkivo desni može uzrokovati osjetljivost zbog gubitka potpornih ligamenata, što otkriva površinu korijena koja vodi direktno do nerva zuba.

• **Karijes** – Karijes je najčešće oboljenje koje zahvata zube. Ako se ne liječi na vrijeme može u potpunosti uništiti zub. Ukoliko se ne tretira zub koji je zahvaćen karijesom, postaje osjetljiv u dodiru sa hranom i pićem, pa čak i zrakom.

• **Napukli zubi** – Napukli ili slomljeni zubi mogu biti ispunjeni bakterijama iz plaka, što može sezati do pulpe zuba, te na taj način uzrokovati upalu.

• **Bruksizam** – Škripanje ili stiskanje zuba može dovesti do trošenja zuba, odnosno trošenja cakline što uslovljava ekspoziciju dentina.

• **Izbjeljivanje zuba** – Proizvodi za izbjeljivanje zuba u velikoj mjeri mogu doprinijeti osjetljivosti zuba. Stoga, ukoliko želite uljepšati Vaš osmijeh prije toga bi trebali potražiti profesionalni savjet Vašeg stomatologa.

• **Starost** – Osjetljivost zuba je najizraženija kod osoba starosne pripadnosti između 25 i 30 godina.

• **Nakupljanje plaka** – Prisustvo plaka na površinama korijena također može uzrokovati osjetljivost zuba.

• **Upotreba vodice za ispiranje usne šupljine** – Neke vodice za ispiranje usne šupljine, koje su dostupne u slobodnoj kupovini bez recepta od strane Vašeg stomatologa, sadrže kiseline koje mogu pogoršati osjetljivost zuba ukoliko je već prisutna izloženost dentina. Njihovo dejstvo dodatno oštećuje sloj dentina zuba. Iz tog razloga, ukoliko već imate izraženu osjetljivost zuba, trebali bi se posavjetovati sa Vašim stomatologom o vodicama koje se preporučuju osobama sa osjetljivim zubima.

• **Kisela hrana** – Redovna konzumacija hrane sa visokim sadržajem kiselina, kao što su citrusi, paradajz, kiseli krastavci i čaj može uzrokovati eroziju cakline.

• **Nedavni stomatološki zahvati** – Osobe mogu imati osjetljive zube nakon aplikacije ispunja, ultrazvučnog čišćenja

zubnog kamenca, izbjeljivanja zuba ili postavljanja zubne nadoknade. Osjetljivost izazvana stomatološkim zahvatima je privremena i obično nestaje za četiri do šest sedmica.

■ KAKO SE MANIFESTUJE POVEĆANA OSJETLJIVOST ZUBA?

Osobe sa osjetljivim zubima mogu osjetiti bol ili nelagodu kao odgovor na određene podražaje. Najčešći podražaji uključuju:

- Vruće ili hladno piće (ili hrana)
- Hladan zrak
- Slatko
- Kisela hrana i piće
- Četkanje zuba ili čišćenje zubnim koncem

Ovi simptomi se mogu s vremenom pojaviti i nestati bez očitih razloga.

Također, mogu biti blagi, ali i veoma intenzivni.

Sensitive Teeth

■ DA LI OSJETLJIVOST ZUBA PODRAZUMIJEVA INFEKCIJU ZUBA?

Osjetljivost zuba ne mora nužno značiti i infekciju zuba. Ponekad

osjetljivost zuba ukazuje na eroziju zuba ili recesiju desni. Međutim, to također može značiti i da imate napuknut ili inficiran zub. Bol u zubima koja je povezana sa infekcijom može biti tup i bolan ili oštar i pulsirajući. U svakom slučaju, ukoliko je prisutna dugotrajna osjetljivost zuba potrebno je posjetiti stomatologa kako bi se otkrio uzrok i odgovarajuća terapija.

■ MOGUĆA RJEŠENJA ZA POVEĆANU OSJETLJIVOST ZUBA

Ukoliko postoji zabrinutost zbog osjetljivih zuba, prvi korak jeste posjetiti stomatologa.

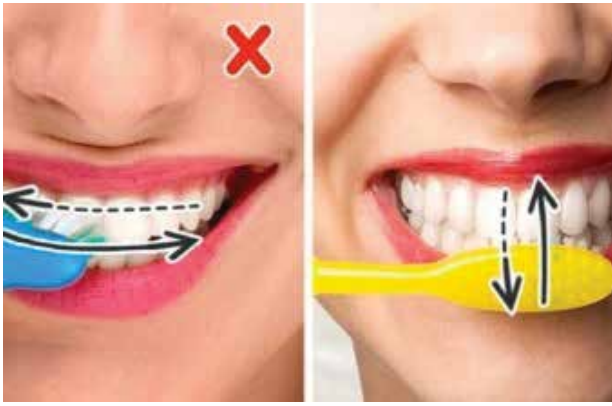
Stomatolog će prvenstveno otkriti uzrok osjetljivosti.

Stomatološki pregled, pa čak i sama anamneza mogu ukazati na prisustvo štetnih navika u ishrani ili samom održavanju oralne higijene, a na osnovu rendgen snimka može se otkriti eventualni kvar ili problem sa zubnim nervom. U zavisnosti od stanja zuba, stomatolog će Vam preporučiti najučinkovitiju terapiju.

• Nježno sa zubnom caklinom

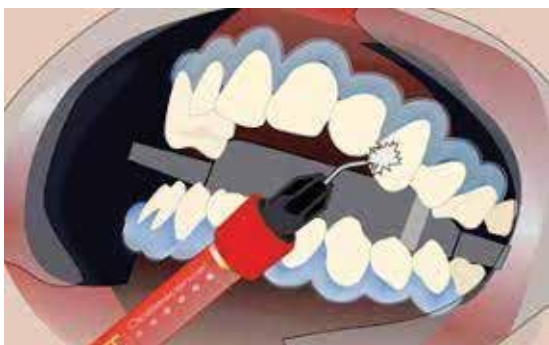
– Zubna caklina je prva linija odbrane zuba. Veoma lahko se može narušiti ili čak uništiti prilikom pregrubog i nepravilnog četkanja zuba. Osim toga, ovakav način četkanja može uzrokovati i krvarenje desni. Obavezno treba obratiti pažnju na korištenje četkice sa mekanim vlaknima, te četkanje pod uglom od 45° kako bi caklina ostala očuvana.

Ukoliko je prisutna već oštećena caklina, potrebno je spriječiti dodatno oštećenje, te pokušati izbjegavati žvakanje bombona, slatkih žvaka, kao i konzumaciju gaziranih pića. Radije treba konzumirati namirnice kao što su sir, povrće, voće i jogurt, jer će ovakva hrana ovlažiti usnu šupljinu i pomoći u borbi protiv bakterija. Kod oštećene cakline česta pranja zuba neće biti od pomoći, već suprotno, u velikoj mjeri će dodatno narušiti postojeće stanje. Također, ukoliko postoji navika pranja zuba nakon

svakog obroka, potrebno je pričekati sat do dva. Razlog ovome jeste činjenica da kiseline nakon obroka nagrizaću zubnu caklinu te joj je potrebno određeno vrijeme da se oporavi, a četkanjem tokom oporavka može se samo dodatno ugroziti.

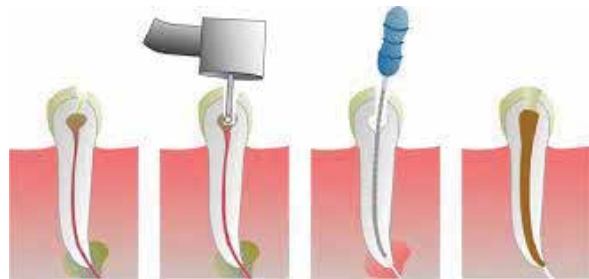
• **Odgodite izbjeljivanje zuba** – Nakon tretmana izbjeljivanja zuba veoma lako se može pojaviti osjetljivost. Obzirom na to, ukoliko već imate osjetljive zube, ovaj tretman bi trebali odgoditi. Također, kada je u pitanju izbjeljivanje zuba u kućnim uslovima, potrebno je voditi računa o sastavu preparata koji se koristi. Veliki broj pasti za zube koje se reklamiraju kao rješenje za bijele zube u sebi sadrže vodikov peroksid, sastojak koji može narušiti čvrstoću cakline.

• **Koristite sredstva za osjetljive zube** – Na tržištu postoje zubne paste dizajnirane upravo za osjetljive zube, uglavnom su to paste niske abrazije (bez kalijeve soli). Nakon nekoliko dana upotrebe može se smanjiti osjetljivost obzirom da sadrže sastojke koji blokiraju putovanje bola prema nervima zuba. Što se tiče ispiranja usta, potrebno je izabrati vodice koje ne sadrže alkohol, jer će one manje iritirati osjetljive zube.

• **Upotreba fluorida** – Stomatolog se može odlučiti i za tretman fluoridima, čime će se ojačati caklina zuba i na taj način smanjiti osjetljivost i bol zuba.

• **Prekrivanje ogoljenih vratova zuba** – Ako povlačenje desni usljed parodontopatije uzrokuje osjetljivost zuba, stomatolog može uz pomoć odgovarajućih materijala prekriti ogoljeni i osjetljivi dio korijena, što za rezultat ima smanjenu osjetljivost na toplo/hladno/slatko.

• **Liječenje kanala korijena zuba** – Ukoliko je osjetljivost zuba dosegla nivo gdje niti jedan od navedenih načina ne može ublažiti bol, kao krajnju terapiju stomatolog može predložiti i tretman liječenja kanala korijena zuba, kako bi taj zub zauvijek postao neosjetljiv. Kako bi spriječili osjetljivost zuba, Vaš stomatolog će Vas obučiti kako pravilno da održavate higijenu usne šupljine, a samim tim i zdravlje usta i zuba.

Minimalno dva puta dnevno perite zube četkicom izrađenom od mekih vlakana i pastom koja sadrži fluorid. Izbjegavajte energično i grubo četkanje zuba, abrazivne paste, te pretjerano i često izbjeljivanje zuba. Pored toga, važno je i ograničiti konzumiranje hrane koja štetno djeluje na zubnu caklinu.

Također, ukoliko primijetite simptome karijesa ili potencijalno oštećenje korijena, potrebno je obratiti se stomatologu kako bi se takvo stanje na vrijeme saniralo i spriječile moguće komplikacije.

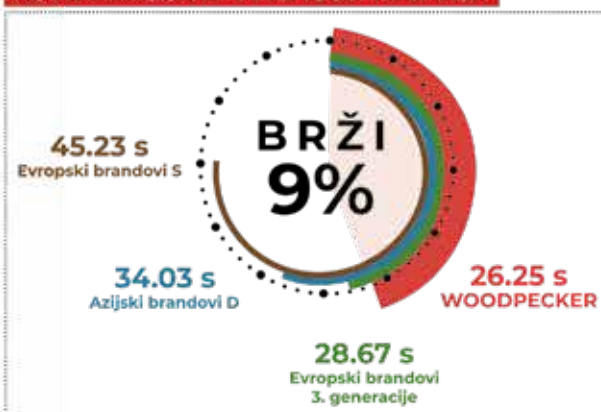
WOODPECKER

ULTRASURGERY US II LED

Maksimalna hiruška preciznost uz minimalnu invazivnost

KOMPARACIJA EFIKASNOSTI REZANJA

Guilin Woodpecker Medical Instrument Co, Ltd., jedna od vodećih svjetskih kompanija koja se više od 30 godina bavi proizvodnjom veoma kvalitetne, ali i cjenovno pristupačne stomatološke opreme, predstavlja svoj US-II LED Ultrasurgery- uređaj za piezo hirurgiju sa jasnom porukom : maksimalna hiruška preciznost uz minimalnu invazivnost.

Šta je piezo hirurgija?

Piezo hirurgija je hirurgija preciznog i učinkovitog reza kosti, čime se smanjuje oštećenje osteocita pa na taj način omogućava brže zacjeljivanje kosti tokom, ali i nakon zahvata. U odnosu na druge hirurške metode, piezo hirurgija **smanjuje rizik od oštećenja mekog tkiva i okolnih struktura** kao što: su živci, krvne žile i sluznica. Radi na bazi ultrazvučne mikrovibracije koja omogućava **brže, sigurnije i preciznije zahvate uz brži i lakši oporavak pacijenata.**

U primjeni je više od 20 godina i maksimalno olakšava rad oralnim hirurzima i doktorima dentalne medicine omogućujući im nevjerovatnu preciznost u radu. **Za doktora i pacijenta to znači odličan krajnji rezultat zahvata uz minimalnu traumu, i-što je veoma bitno: brži i lakši oporavak.**

Piezoelektrični uređaj Woodpecker US II LED se izdvaja od ostalih piezo uređaja na tržištu po veoma jednostavnom korisničkom interfejsu, ali i sveobuhvatnoj opremi koja stiže uz isti. Naime, uz glavni uređaj; koji posjeduje LCD displej, soft touch tipke za lakšu navigaciju u tri programa (Bone, Root i Clean), stižu i:

- Dvije LED drške za bolju preglednost prilikom rada
- 14 špiceva za različite indikacije, sa 2 autoklavijabilna džača i ključa za mijenjanje istih
- Kasete za sterilizaciju
- Transportni kofer
- Nožna pedala

Ispitivanjem je dokazano da je US II LED uređaj, u poređenju sa ostalim piezo uređajima renomiranih evropskih kompanija, za 9 % brži i efikasniji u rezanju kosti, ali i da stvara minimalnu toplinu prilikom rada, te dovodi do minimalnog oštećenja mekih tkiva, što sprječava nekrozu kosti i ostalih mekih struktura i omogućava brže i bolje zarastanje kosti.

Za prezentaciju uređaja, kao i za sve dodatne informacije o cijeni i načinima plaćanja, obratite se direktno generalnom zastupniku Woodpecker proizvoda u BiH – kompaniji Denta-De d.o.o. Sarajevo, na broj telefona 033 210 100 ili putem e-maila (dentade@gmail.com) ili društvenih mreža.

**Symposium essential
for every implantologist**

IMPLANTOLOGY: BACK TO BASICS

DR. YONG-SEOK CHO

**26-27 May, 2023
Hotel Stages, Prague**

**EXCLUSIVELY
IN EUROPE**

*Izuzetna nam je čast pozvati Vas
na seminar "Implantology: Back to
Basics" koji organizira
**OSSTEM IMPLANT SCIENTIFIC
COMMUNITY (OIC)***

Seminar se održava 26. i 27. maja 2023.godine u Hotelu STAGES u Pragu, Češka Republika.

PREDAVAČ: Dr.Yong-Seok Cho, specijalista u implantologiji - od jednostavnih zahvata do potpunih rekonstrukcija usne šupljine. Ugradio je preko 30.000 implantata i svoju ekspertizu iz oblasti implantologije dijeli na brojnim predavanjima širom svijeta.

"IMPLANTOLOGY: BACK TO BASICS"

DATUM ODRŽAVANJA: 26. i 27.maj 2023.godine

MJESTO ODRŽAVANJA: Hotel STAGES, Prag, Češka Republika

PREDAVAČ: Dr.Yonk-Seok Cho

Organizator: Osstem Implant Scientific Community (OIC)

TEMA: Kontrola dubine za dugoročni uspjeh implantata

Osnovni hirurški koncept i vještine za sigurne i pouzdane implantate

ZAŠTO BI SE TREBALI PRIJAVITI:

A) Ako Vam se u praksi dešava da Vam se implantat nije oseintegrirao, dođite i saznajete kako to riječiti

B) Da se upoznate sa premium brandom implantata (OSSTEM IMPLANT) i saznate koje su njegove prednosti

C) Dr. Cho će Vam predstaviti ključne faktore za dugoročni uspjeh implantata

D) Ako Vam je već poznat rad Dr.Cho-a dođite da ekskluzivno poslušate njegovo predavanje i da se lično upoznate s njim.

Prijavite se i učestvujete na seminaru koji organizira Osstem Implant Scientific Community (OIC)

Očekujemo Vas.
Srdačan pozdrav,

Kontakt informacije za prijave:

DENTORIS BH d.o.o.

📍 Goraždanska broj 16, 72000 Zenica

☎ 032/977-186

☎ 062/898-976

✉ alem.agic@dentoris.com

🌐 <https://oic-seminar.eu/>

OIC ADVANCED SEMINAR IMPLANTOLOGY: BACK TO BASICS	OIC ADVANCED SEMINAR IMPLANTOLOGY: BACK TO BASICS
DAY 1 FRI, MAY 26th	DAY 2 SAT, MAY 27th
Day 1 Depth control for the long-term success of implant	Day 2 Essential surgical concepts and skills for reliable implants
08:30 - 09:30 REGISTRATION	09:30 - 11:00 Treatment plan depending on missing site Selection of diameter and length of the implant
09:30 - 11:00 Introduction How to place implants well? Marginal bone response depending on the implant system	11:00 - 11:20 COFFEE BREAK 1
11:00 - 11:20 COFFEE BREAK 1	11:20 - 12:50 How to set surgical instruments, surgical kit, and surgical motor Flap design, incision, and flap approximation
11:20 - 12:50 A new definition of Biologic width Importance of emergence profile Guideline of Depth of Internal bone level implant system	12:50 - 14:00 LUNCH
12:50 - 14:00 LUNCH	14:00 - 15:30 Reliable and efficient implant on the mandibular anterior region Reliable and efficient implant on the mandibular premolar region
14:00 - 15:30 Surgical techniques to control implant depth When the bone-level implant requires a deeper positioning	15:30 - 15:50 COFFEE BREAK 2
15:30 - 15:50 COFFEE BREAK 2	15:00 - 17:30 Reliable and efficient implant on the mandibular molar region
15:00 - 17:30 Possible problems of deep implant installation Management of implant with insufficient depth Conclusion	

JOVANA HRISA SAMARDŽIJA: HRANA I KARIJES

Nije važna količina nego učestalost unošenja! Više od jednog unosa slobodnih šećera je rizično.

PIŠE: dr. Jovana Hrisa Samardžija

Dr. Jovana Hrisa Samardžija je specijalista dječje i preventivne stomatologije, a kao dječji stomatolog radi na Medicinskom fakultetu Univerziteta u Istočnom Sarajevu.

Uprkos značajnom napretku u stomatologiji i oralnoj njezi, učestalost zubnog karijesa se ne smanjuje, posebno u zemljama u razvoju. Posebno važan segment u oralnom zdravlju jeste ishrana. Značajno viši unos šećera dovodi do učestalosti zubnog karijesa, a ovaj je fenomen posebno izražen u djece. U nastavku za DentBiH o hrani i karijesu piše dr. Jovana Hrisa Samardžija, specijalista dječje i preventivne stomatologije.

Karijes je direktno posljedica nepravilne ishrane. Hrana koja izaziva zubni kvar se naziva kariogena. Njena najvažnija osobina je da u zubnom plaku na površini zuba izaziva proizvodnju kiselina od strane bakterija i time stvara okruženje sa pH manjim od 5,5. Osobine hrane koje se uzimaju u obzir kada se procjenjuje njihova kariogenost (sposobnost da izazovu karijes) jesu oblik hrane, vrijeme zadržavanja u usnoj duplji, frekventnost unosa, sastav hrane, potencijal hrane da stimuliše lučenje pljuvačke, ali i kombinacija hrane koja se unosi.

**► BEZ SLOBODNIH ŠEĆERA
NEMA NI KARIOGENOSTI!**

Hrana sa manje od 1% slobodnih šećera u sebi se smatra nekariogena. Postoji poseban sertifikat

„Toothfriendly“ za označavanje nekariogenosti hrane. Registrovan je (80-te godine prošloga vijeka) i predstavljen je znakom zuba sa kišobranom (Slika 1.). Ovaj znak potvrđuje da je određena namirnica (slatkiši, napici, zaslađivači, žvakaće gume, lijekovi) testirana posebnim instrumentom i kao takva provjereno nije kariogena. Umjesto slobodnih šećera one sadrže različite zaslađivače. Isto tako tooth friendly namirnice ne sadrže u sebi kiseline koje bi mogle da budu izvor erozija. WHO (Svjetska zdravstvena organizacija) od 1983 podstiče korišćenje namirnica sa ovim znakom.

Slika 1. Znak da određene namirnice imaju Toothfriendly sertifikat

Pored nekariogene hrane, postoje namirnice korisne za zube. One u sebi sadrže funkcionalne materije koje mogu direktno da se suprotstavljaju razvoju karijesa, bilo da djeluju na bakterije, sprječavaju razvoj zubnog plaka ili potpomažu proces remineralizacije (ugradnje minerala) u zubnu gleđ.

► ZA ZUBE JE KORISNA HRANA KOJA IMA SLJEDEĆA SVOJSTAVA:

- sadrži dosta minerala neophodnih za obnavljanje zubne gleđi (remineralizacija),
- sadrži materije koje djeluju na bakterije u zubnom plaku ili pomažu proces remineralizacije i
- podstiče žvakanje i lučenje pljuvačke.

Utvrđeno je i da pojedine namirnice sadrže antikariogene komponente kao što su fitohemijski alkaloidi (brusnica), polifenoli (ljuska kakaoa) i katehini (zeleni čaj) koji inhibiraju rast kariogenih bakterija i redukuju nastanak i progresiju karijesa. Nažalost dodavanje „remineralizacionog“ fosfata kao antikariogenog aditiva u ishrani, nije dalo zadovoljavajuće rezultate jer daje neprijatan ukus hrani.

S obzirom da deficitarna i neadekvatna ishrana može dovesti do poremećaja u izgradnji tvrdih zubnih tkiva i stvoriti predušlove za nastanak karijesa neophodno je što ranije preduzeti preventivno-profilaktičke i higijenskodijetetske mjere. Još u toku trudnoće neophodno je upoznati buduće majke o značaju adekvatne, kvalitativno i

Hrana koja izaziva zubni kvar se naziva kariogena. Njena najvažnija osobina je da u zubnom plaku na površini zuba izaziva proizvodnju kiselina od strane bakterija i time stvara okruženje sa pH manjim od 5,5.

kvantitativno suficijentne ishrane za razvoj kako mliječne tako i stalne denticije. Neophodno je izabrati nekariogeni model ishrane i pravilnim izborom hrane i napitaka, smanjiti rizik za nastanak karijesa kako kod majke tako i kod djeteta.

Važno je napomenuti da model ishrane, koji uključuje: učestalost uzimanja hrane, njen fizički oblik (tečna, čvrsta), adhezivnost, brzinu uklanjanja (ispiranja) iz usta kao i redosled i kombinaciju namirnica u ishrani, ima velik značaj za nastanak karijesa. Dobre navike u ishrani čuvaju vaše zdravlje, ali i zdravlje vaše porodice. Kada ste roditelj, svojim ponašanjem djeci pružate model koji ona oponašaju. Tako je i sa hranom. Odabir dobrih i zdravih namirnica koje će se naći na vašem svakodnevnom jelovniku, vi podstičete i mališane da jedu istu tu hranu. Evo šta sve djeca treba da jedu kako bi imala lijepe i zdrave zube.

1. Najkorisnije

Sir (posebno stariji), kikiriki i drugi orašasti plodovi (orah, badem, brazilski orah i sl.) - bogati su sa kalcijumom, fosforom, magnezijumom, koji učestvuju u ugradnji minerala u zubnu gleđ. Koštunjavi plodovi su bogati sa organskim jedinjenjima polifenolima, koja deluju na bakterije. Dobro bi bilo da se koriste posle unošenja kariogene hrane jer mogu da neutrališu njeno dejstvo. Ovde spadaju i ostali mliječni proizvodi (nezaslađen jogurt, kefir, surutka).

2. Svaka žilava vlaknasta hrana koja zahtjeva snažno žvakanje - podstiče lučenje pljuvačke, a ona čisti, štiti i opravlja površinu zuba. Dobar izvor vlaknaste hrane su urme i smokve, i svježije banane i sirovo povrće.

3. Brusnice, suvo grožđe, kokosovo ulje. Sadrže polifenole i imaju antimikrobno, ali i blago remineralizaciono dejstvo.

▶ OSNOVNA UPUTSTVA ZA ISHRANU KOJA NE ŠTETI ZUBIMA

Unositi raznovrsnu hranu bogatu svim neophodnim makro i mikronutrijentima kroz 3 glavna obroka i 2 užine. Izbegavati ili maksimalno smanjiti unos slobodnih šećera. Izbegavati često unošenje hrane. Potrebno je da postoji najmanje 2 sata posle svakog obroka, grickanja ili napitka kako bi bilo dovoljno vremena da se zubna gleđ oporavi. Učestalo unošenje hrane je mnogo opasnije od količine. Piti dosta tečnosti ravnomerno

raspoređene tokom dana. Najbolje je da to bude voda ili mlijeko. Izbegavati (ili barem značajno smanjiti) unošenje gaziranih, cola, sportskih i energetske napitaka.

Ako se i unose, ne treba da se zadržavaju dugo u ustima (najbolje da se piju preko slamke) i posle njih isprati usta sa vodom. Posle večernjeg pranja zuba i tokom noći unosi se samo voda.

▶ ŠTA TREBA RADITI KADA SE UNOSI KARIOGENA HRANA

1. Nije važna količina nego učestalost unošenja! Više od jednog unosa slobodnih šećera je rizično.

2. Izbegavati unošenje kariogene hrane između obroka. Kada je uz obrok i u kombinaciji sa zaštitnim hranom umanjuje se, pa čak i neutrališe štetno dejstvo

3. Kada se unose kariogena hrana između obroka najbolje je da se izvrši njena neutralizacije sa:

Nekom od zaštitnih namirnica poput sira, jogurta, kikirikija, zelenog ili crnog čaja. Žvakanjem gume najmanje 20 minuta, koja sadrži u sebi ksilitola u dovoljnoj količini. Isperu usta sa vodicom sa fluorom, ksilitolom ili nanoaptitima, a najbolje sa njihovom kombinacijom. Najmanje efikasno, ali ako neme drugih mogućnosti, dobro isprati usta sa vodom. Pranje zuba sa četkicom se ne preporučuje najmanje 30 minuta poslije unošenja kariogene hrane!

ZAŠTO JE VAŽNO KORISTITI ORALNI TUŠ ?

P ranje zuba četkicom nije dovoljno zbog ograničenog pristupa između zuba i ispod linije desni, što može dovesti do velikih problema . Upotreba oralnog tuša omogućava efikasno čišćenje zuba zahvaljujući tečnosti koja pulsirajućim mlazom pod pritiskom dolazi i čisti i najudaljenije dijelove , koji se ne mogu očistiti ni četkicom ni koncem.

■ Dokazano je da oralni tuševi za zube daju sljedeće pozitivne efekte:

- Prevencija tamnjenja zuba
- Smanjenje lošeg zadaha
- Smanjenje krvarenja desni (gingivitis)
- Sprječavanje karijesa
- Očuvanje dentalnih implanta
- Održavanja oralne higijene kod osoba sa protezama

■ Kome se preporučuju oralni tuševi ?

Upotreba oralnog tuša preporučuje se svima kao preventiva, kao i korisnicima sa fiksnom ili drugim

protezama, zubnim implantima, krunicama, mostovima i fasetama za svakodnevnu rutinu održavanja kompletne oralne higijene.

■ DENTAL JET TRAVEL

1. **Bežični oralni tuš**
2. **Malih dimenzija,**
3. **Lako prenosiv,**
4. **Pogodan za upotrebu u manjim i kupatilima bez utičnice ili na putovanjima**
5. **Punjiva baterija (puna baterija obezbjeđuje upotrebu 15 dana, tri puta dnevno)**

■ Četiri režima rada :

- **Normal** - za svakodnevno održavanje oralne higijene
Pritisak tečnosti: 100 PSI (690 kPa, odnosno 6,9 bar)
- **Soft** - nežno čišćenje zuba i desni, režim posebno pogodan za osjetljive desni
Pritisak tečnosti: 60 PSI (414 kPa, odnosno 4,1 bar)
- **Pulse** - pulsni režim čišćenja zuba i desni, posebno pogodan za masažu desni
Pritisak tečnosti: 90 PSI (620 kPa, odnosno 6,2 bar)
- **Sinus** - za čišćenje nosa
Pritisak tečnosti: 60 PSI (414 kPa, odnosno 4,1 bar)

BEŽIČNI Oralni tuš

Na šta obratiti pažnju?

Optimalne karakteristike

DENTALjet Travel karakteristike

Brzina motora - frekvencija pulsiranja mlaza tečnosti

1.500 impulsa/minuti

1.800 impulsa/minuti

Pritisak tečnosti

≥ 60 PSI
(414 kPa, 4,1 bar)

60-100 PSI
(690 kPa, 6,9 bar)

Kapacitet rezervoara

> 100 ml

150 ml

Broj nastavaka

> 3

5 nastavaka

Oralni tuš za kućnu upotrebu

Na šta obratiti pažnju?

Optimalne karakteristike

DENTALJet karakteristike

Brzina motora - frekvencija
pulsiranja mlaza tečnosti

1.500
impulsa/minuti

1.250-1.700
impulsa/minuti

Pritisak tečnosti

100 PSI
(690 kPa, 6,9 bar)

30-125 PSI
(207-862 kPa, 2,1-8,6 bar)

Kapacitet rezervoara

≥500 ml

600 ml

Broj nastavaka

≥5

7 nastavaka

Benefiti upotrebe oralnog tuša

DENTAL JET

- veća zapremina rezervoara (600ml) ,
- 10 nivoa jačine pritiska.
- 5 jedinstvenih nastavaka

Efikasno uklonjen bakterijski plak

Efikasnije od tradicionalnog konca za zube

Veća higijena zubnih implanta i proteza

Čisti, zdravi zubi i desni svakog dana

PRIZMA DENTAL JET

📍 Braće Mažar i majke Marije 18,
78000 Banja Luka

☎ +387 51 212 377 – Veleprodaja

☎ +387 51 212 437 – Maloprodaja

✉ maloprodaja@prizmabl.com - Maloprodaja

✉ veleprodaja@prizmabl.com - Veleprodaja

JASMIN LIČINA: HIRURŠKO VAĐENJE IMPAKTIRANIH UMNJAKA – INDIKACIJE

Uzroci izostanka nicanja umnjaka i njegovog zaostajanja u vilici nisu u potpunosti razjašnjeni.

PIŠE: dr. Jasmin Ličina

Dr. Jasmin Ličina, specijalista oralne hirurgije i doktorand na studijskom programu iz iste oblasti. Osnovne studije stomatologije je završio 2011 godine na Stomatološkom fakultetu u Sarajevu. Specijalizaciju završava na Vojno-medicinskoj akademiji u Beogradu 2019 godine, a u međuvremenu upisuje i doktorske studije i bavi se naučno-istraživačkim radom. Učesnik je mnogih domaćih i međunarodnih kongresa i simpozijuma, a glavna osobina mu je da stalno ide naprijed u korak sa najsavremenijim dostignućima iz oblasti stomatologije, posebno oralne hirurgije i implantologije.

Umnjaci ili treći molari su zubi koji niču od 18.-25. godine života i zauzimaju posljednje mjesto u zubnom nizu. Najčešći razlog izostanka nicanja umnjaka i impakcije je nedostatak prostora u zubnom luku, nepravilan položaj klice ili ograničen rast vilice. U nastavku o ovoj temi detaljnije piše dr. Jasmin Ličina.

Termin impaktiran zub (engl. "impacted tooth") označava zub koji nije nikao zato što mu je normalan put nicanja ometen ili blokiran nekom preprekom, koja može biti drugi zub ili neka patološka tvorevina u kosti ili mekom tkivu na putu njegovog nicanja. Impakcija može biti potpuna ili djelimična, kada govorimo o impaktiranim, odnosno poluimpaktiranim umnjacima.

Potpuna impakcija zuba može biti:

- enosealna – zub je u potpunosti retiniran u kosti;
- oseomukozna - zub je retiniran djelimično u kosti i djelimično u mukozi;
- mukozna - zub je u potpunosti retiniran u mukozi što je jako rijetka pojava.

Impaktirani umnjaci mogu se otkriti slučajno na rendgenskom snimku ili mogu stvarati određene probleme zbog čega se pacijent javlja za pomoć stomatologu specijalisti oralne hirurgije. Zbog planiranja terapije, moramo utvrditi položaj impaktiranog umnjaka i njegov odnos prema

susjednim strukturama, što nam najbolje može prikazati trodimenzionalni CBCT snimak.

▶ ETIOLOGIJA

Uzroci izostanka nicanja umnjaka i njegovog zaostajanja u vilici nisu u potpunosti razjašnjeni.

Razlozi mogu biti brojni:

1. nedostatak prostora u zubnom luku je jedan od najčešćih faktora koji doprinosi ovoj pojavi;
2. nepravilan položaj klice zuba može biti uzrok izostanka nicanja i u slučajevima kada postoji dovoljan prostor u zubnom luku;
3. ograničen rast vilica u antero-posteriornom smjeru može stvoriti uslove za tjeskobu zuba i impakciju zuba koji posljednji niču (donji umnjaci) zbog nedostatka prostora između drugog molara i ramusa mandibule;
4. fibrozna zadebljanja mukoperiosta, kao i skleroza kosti ili zadebljanja sluzokože, mogu mehanički ometati i zadržati zub u nicanju;
5. prisutni, također impaktirani prekobrojni zubi, kao i druga patološka stanja – tumori, ciste, odontomi;
6. neki sindromi (kao što su Gorlingov sindrom ili kleidokranijalna dizostoza).

U literaturi se može naći još mnoštvo razloga za impakciju zuba, kao što su evolutivne promjene (promjene u morfologiji zuba i redukcija broja zuba), način ishrane (prelazak sa čvrste na rafinisanu hranu i smanjena aktivnost žvačnog

aparata), naslijeđe (lice naslijeđuje velike zube od oca i malu vilicu od majke i obrnuto), ankiloza (nerijetko su impaktirani zubi ankilotični, pa neki autori smatraju da je upravo ankiloza uzrok impakcije), poremećaj u razvitku i kalcifikaciji klica (uslijed nekih opštih oboljenja – anemija, tuberkuloza, rahitis, endokrini poremećaji), ortodontske anomalije, itd. Autori navode različite uzroke, a mehanizam impakcije u većini slučajeva ostao je nerazjašnjen. Samo studija zakona genetike u cjelini mogla bi da dovede do razjašnjenja ovog problema.

► KLASIFIKACIJA IMPAKTIRANIH ZUBA:

Impaktirane umnjake možemo klasificirati prema njihovom položaju u odnosu na uzdužnu osu susjednog zuba, prema položaju u odnosu na prednji rub ramusa mandibule te prema odnosu na okluzalnu površinu susjednog zuba.

U odnosu na uzdužnu osu susjednog zuba razlikujemo:

A. Mezioangularnu impakciju: Kruna impaktiranog umnjaka usmjerena je mezijalno prema susjednom zubu. To je najčešći oblik impakcije (43%)

B. Horizontalnu impakciju: Uzdužna osa umnjaka je pod pravim uglom u odnosu na uzdužnu osu susjednog zuba. Ovakva vrsta impakcije susreće se u 3% slučajeva.

C. Vertikalna impakcija: uzdužna osa impaktiranog umnjaka paralelna je s uzdužnom osi susjednog zuba. To je druga najčešća vrsta impakcije (38%)

D. Distoangularna impakcija: uzdužna osa umnjaka položena je distalno u odnosu na uzdužnu osu susjednog zuba. Javlja se u 6% slučajeva i predstavlja najveći izazov za ekstrakciju zuba. Položaj umnjaka možemo posmatrati u bukolingvalnom smjeru. Transverzalna impakcija je apsolutni horizontalni položaj umnjaka gdje okluzalna površina može biti usmjerena ili u bukalnom ili u lingvalnom smjeru.

na prednji rub ramusa mandibule. Riječ je o Pell i Gregory klasifikaciji. Ova klasifikacija razlikuje:

Klasu 1: Cijela okluzalna površina impaktiranog zuba nalazi se ispred prednjeg ruba ramusa mandibule.

Klasu 2: Impaktirani zub je pozicioniran tako da mu je barem jedna polovina meziodistalnog promjera prekrivena ramusom mandibule.

Klasu 3: Impaktirani zub je pozicioniran u potpunosti unutar ramusa mandibule. Pell i Gregory impaktirane umnjake su klasificirali i u odnosu na okluzalnu površinu donjeg drugog molara.

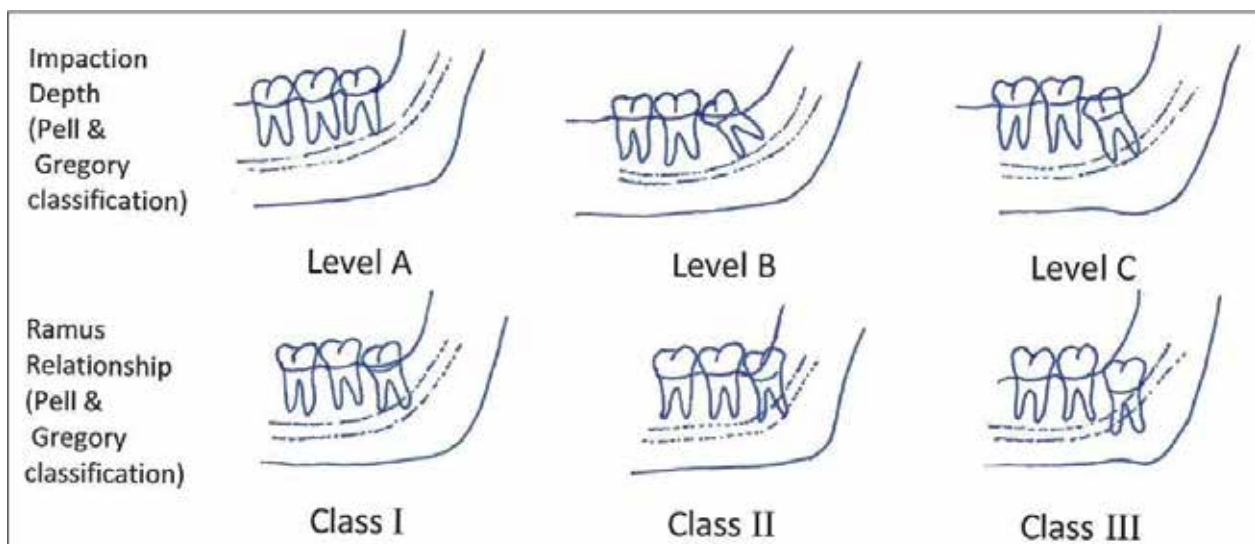
Klasa A: Okluzalna površina impaktiranog zuba nalazi se gotovo u nivou okluzalne površine susednog drugog molara;

Klasa B: Okluzalna površina impaktiranog zuba nalazi se između okluzalne površine i cervikalne linije susjednog drugog molara;

Klasa C: Okluzalna površina impaktiranog zuba nalazi se ispod cervikalne linije susjednog drugog molara.

Termin impaktiran zub (engl. “impacted tooth”) označava zub koji nije nikao zato što mu je normalan put nicanja ometen ili blokiran nekom preprekom, koja može biti drugi zub ili neka patološka tvorevina u kosti ili mekom tkivu na putu njegovog nicanja. Impakcija može biti potpuna ili djelimična, kada govorimo o impaktiranim, odnosno poluimpaktiranim umnjacima.

Impaktirane zube klasificiramo i prema odnosu

► KLINIČKA SLIKA I DIJAGNOZA

Klinička slika impaktiranih zuba je različita. Ona može biti vrlo oskudna, asimptomatska, kada pacijenti nisu svjesni prisustva impaktiranih zuba i oni se dijagnostikuju savim slučajno na osnovu Rø analize i kliničkog pregleda. Iako mnogi neiznikli zubi ne pričinjavaju nikave smetnje, blaga nelagodnost obično prati nicanje ovih zuba, pogotovo u stadijumu zauzimanja pravilnog položaja za nicanje. Kada su u pitanju donji umjaci, ove nelagodnosti često bivaju potencirane kliničkom slikom perikoronitisa koji obično komplikuje nicanje upravo ovih zuba.

Osim perikoronitisa, koji se često može komplikovati širenjem infekcije u susjedne međufascijalne prostore, kliničkom slikom impaktiranih zuba može dominirati bol različite etiologije. Bol može biti neuralgičan zbog pritiska impaktiranog zuba na pojedine grane nervusa trigeminusa, do tipičnog pulpitičnog bola kao posledice karijesa susjednog ili samog impaktiranog zuba. Oko impaktiranog zuba je prisutan njegov folikul, koji često može cistično da degeneriše i postane dentogena folikularna cista ili da nastane odontogeni tumor. Ipak, bez obzira na nalaze koji se dobiju kliničkim pregledom, radiografski pregled ostaje nezaobilazni metod procene položaja impaktiranog zuba u sklopu opšteg terapijskog plana, pogotovu u situacijama kada je indikovano njegovo operativno vađenje.

Radiografski nalaz pokazuje, prije svega, položaj impaktiranog zuba, što omogućava njegovu klasifikaciju u odnosu na prihvaćene kriterijume, zatim morfologiju zuba (posebno morfologija korjenova – njihov broj, raspored, povišenost i

anomalije), stanje okolne kosti, gustinu kosti, itd. Također se može vidjeti i odnos impaktiranog prema susjednom zubu, udaljenost zuba od donje ivice angulusa i ramusa mandibule, odnos prema mandibularnom kanalu, maksilarnom sinusu, nosnoj šupljini, tuberu... Najčešće se koriste intraoralni radiografski metodi, kao i ortopantomografija, ali je metod izbora svakako 3D snimak (CBCT). Prisutni simptomi kao posljedica impakcije zuba, rendgenološki nalaz i potenciranje ortodontskih anomalija su ključni faktori koji određuju terapiju impaktiranih zuba.

► VAĐENJE IMPAKTIRANIH UMNJAKA - INDIKACIJE

Danas se ne preporučuje rutinsko vađenje impaktiranih umnjaka čim se dijagnostikuje njihovo prisustvo, već se procjenjuje da li bi oni, svojim prisustvom ili nepredvidivim rastom, mogli da izazovu neku komplikaciju lokalnog ili opšteg karaktera. Nesumnjive indikacije za terapijsko vađenje impaktiranih umnjaka postoje ako se javi neka od sljedećih komplikacija ili ako bi trebalo blagovremeno spriječiti njihov nastanak.

Komplikacije koje bi mogao izazvati impaktirani umnjak su sljedeće:

1. Perikoronitis

Perikoronitis je komplikacija koja najčešće zahvata donje umnjake, prvenstveno ako su poluimpaktirani ili im je kruna van kosti, ali prekrivena mekim tkivom, a predstavlja zapaljenje gingive oko ovog zuba. Zbog slabog samočišćenja, hrana zapada u prostor između okluzalne površine trećeg molara i gingive koja ga djelimično prekriva (poznata kao operculum), izazivajući njenu inflamaciju, koju dodatno, traumom, iritiraju zubi antagonisti

Slika: Perikoronitis: Klinički (A) i shematski (B) prikaz

Perikoronitis, prema raznim autorima, mogu biti akutni, subakutni i hronični, zatim simplex i supurans, kao i ulcerozni oblik perikoronitisa.

2. Stvaranje paradontalnog džepa oko susednog zuba

Apikalnom migracijom gingivalnog pripoja oko impaktiranog ili poluimpaktiranog zuba, može se stvoriti paradontalni džep – bilo sa distalne strane drugog molara ili distalno od umnjaka, što stvara opasnost od širenja infekcije i ugrožavanja susjednih struktura.

3. Karijes

Impaktirani zub može da izazove karijes susjednog zuba, pogotovo ako je u kontaktu s njim, sa svim posljedicama koje karijes može da ima. Karijes može da se javi i na samom impaktiranom zubu, pogotovo ako je on poluimpaktiran.

4. Resorpcija korijena susjednog zuba

Povećan pritisak na korijen susjednog zuba može da izazove i njegovu resorpciju. Ova resorpcija može da se spriječi vađenjem impaktiranog zuba, a postojeći problem riješi endodontskim zbrinjavanjem korijena koji je zahvaćen resorptivnim procesima. Patološka resorpcija korijena susjednog zuba je, međutim, češće razlog za njegovo vađenje istovremeno sa impaktiranim zubom.

5. Bol

Impaktiran zub, pritiskom na periferni nerv, može izazvati bol iradirajućeg karaktera koji, u prvom momentu, može biti neobjašnjiv. Ako se isključi karijes postojećih zuba, miofacijalni bol, bolna disfunkcija TMZ-a, oboljenja maksilarnog sinusa i slično, može se posumnjati na postojanje impaktiranog zuba, što se sa sigurnošću dijagnostikuje radiografijom. Impaktirani zubi mogu dati paralizu i parezu nervusa facialisa, kontinuiranu ili intermitentnu (facijalni spazmi). Komplikacije mastikatornih mišića također mogu nastati od impaktiranih zuba i prouzrokovati trizmus, manje ili više naglašen, pa nekada etiološka dijagnoza može biti otežana

6. Patološki procesi

Oko impaktiranog zuba je prisutan njegov folikul koji cističnom degeneracijom prelazi u folikularne ciste. Ove formacije imaju asimptomatski, ekspanzivan rast i izazivaju resorpciju okolnog koštanog tkiva. Kod gornjih umnjaka folikularna cista može da dođe u koliziju sa sinusom, a destrukcija kosti od donjeg umnjaka u predjelu angulusa i ramusa

Slika: Parodontalni džep oko donjeg drugog molara uslijed prisustva poluimpaktiranog umnjaka

Slika: Karijes obostrano na donjim molarima uzrokovana poluimpaktiranim umnjacima

mandibule može biti uzrok patološke frakture. Također, oko impaktiranog zuba može nastati i odontogeni tumor.

7. Zub u liniji fracture vilice
Ukoliko se, prilikom frakture vilice, impaktirani zub nađe u liniji frakture, njegovo vađenje je indicirano kako bi se sanacija frakture postigla bez komplikacija.

8. Žermektomija
Žermektomija je hirurški metod vađenja klice (germ) neizniklog zuba, koja se u cjelosti

nalazi u kosti. Najčešće se vrši žermektomija umnjaka. Ova intervencija je indicirana u sklopu ortodontskog liječenja jer se smatra da ovi zubi stvaraju silu upravljenu unaprijed koja izaziva ili pogoršava već postojeću tjeskobu zubnog niza u bočnom ili čak u prednjem segmentu vilice.

Ovom intervencijom se stvara potreban prostor za pravilan raspored zuba u zubnom luku. Ako se sve ovo ima u vidu, jasno je da žermektomija, prvenstveno, ima profilaktički karakter.

Osim perikoronita, koji se često može komplikovati širenjem infekcije u susjedne međufascijalne prostore, kliničkom slikom impaktiranih zuba može dominirati bol različite etiologije. Bol može biti neuralgičan zbog pritiska impaktiranog zuba na pojedine grane nervusa trigeminusa, do tipičnog pulpitičnog bola kao posljedice karijesa susjednog ili samog impaktiranog zuba.

Uskoro u BiH

Neo Spectra™ ST Effects

Kompleksni anteriorni slučajevi, pojednostavljeni.

Neo Spectra™ ST

Vaši najčešći slučajevi, pokriveni.

Učinkovita estetika s Neo Spectra™ ST kompozitima.

Naša dokazana SphereTEC® formula sada obuhvaća cijeli raspon, 'Spectra', nijansi i mogućnosti obrade, pružajući savršenu ravnotežu svega što je stomatolozima bitno.

Posjetite dentsplysirona.com/NeoSpectraST

Neo Spectra™ ST flow

Superiorna estetska učinkovitost tečnog kompozita.

omogućeno uz
SphereTEC™
tehnologiju

DentBiH

Specijalizirani časopis o dentalnoj medicini

DentBiH
Specijalizirani časopis o dentalnoj medicini

Aličković dr. Amra

+387 33 64 50 04 Azize Šaćirbegović bb / II sprat
+387 61 37 49 67 amraamric@hotmail.com

DR EMA ŠIRBEGOVIĆ

+387 61 563 238
+387 33 489 357
dr.sirbegovic@gmail.com

<https://drsirbegovic.ba/>
Bihačka 16 (Čengić vila)
Sarajevo, Bosna i Hercegovina

**IMPLANT
ESTHETIC CENTER**

Hilandarska 4, Istočno Sarajevo
+387 57 230 879
ordinacija@implantestheticcenter.com

MASTERLab

+387 (0) 51 218 545
+387 (0) 65 624 556
+387 (0) 66 000 007

Miše Stupara 30,
78000 Banja Luka

info@zubnatehnika.ba

ZU VUJIĆ

Ulica Kralja Alfonsa XIII broj
43, 78 000 Banja Luka

+387 51 217 140
zuvujic@gmail.com

Endodoncija
RVG dijagnostika
Restaurativna stomatologija
Estetska stomatologija
Protetika
Parodontologija
Ortodoncija
Oralna hirurgija

KONJHODŽIĆ
stomatološka ordinacija

Bolnička 5, 71000 Sarajevo, +387 33 229 749
ordinacijak@bih.net.ba kontakt@ordinacijakonjhodzic.ba

**SPECIJALISTIČKA
STOMATOLOŠKA ORDINACIJA**

»JURIŠIĆ«

Stjepana Radića 38
88240 Posušje, BiH
E-mail: ordinacijajuriscic1@gmail.com

Tel.: +387 (0) 39 682-347
Mob.: +387 (0) 63 375 374

*zdravstvena ustanova
stomatološka ambulanta*

Dr. Sanja Šobot

Radno vrijeme: **Kontakt: 065 773 879**
pon. sri. pet. 9-16h   uto. čet. 12-19h   sub. 8-12h

Keep smile

ZU stomatološka ambulanta
dr. stajčić

ZU STOMATOLOŠKA AMBULANTA
Dr. Stajčić, Jevrejska 58 78 000 Banjaluka
051/961-200 | 065/577-424 | aleksandar@drstajcic.com

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA
DR. ADANA FETAHOVIĆ

PETRA SVAČIČA BB
72 270 VITEZ
030 335-203
DR.ADANAFETAHOVIC@GMAIL.COM

Kraljice Katarine 6,
71250 Kiseljak
info@dentalfrankovic.com
+387 30 334-070

STOMATOLOŠKA ORDINACIJA FRANKOVIĆ

Prim. dr. stom. Amela Tucić
Spec. parodontologije
i oralne medicine

+387 35 279 116
+387 61 280 622
Stupine B-6; Lamela 1
75 000 Tuzla, BiH
amelatucic@yahoo.com
www.ordinacijatucic.com

NOVOLAB - ZUBOTEHNIČKI LABORATORIJ

Branislava Nušića 5a, Tuzla,
Bosnia and Herzegovina

035 311-870
amelakamberovic1@gmail.com

AXIOS

Mladena Stojanovića 4, 78000 Banja Luka
Sve informacije možete dobiti na:
Tel: +387 65 010 499 ili e-mail: ao@axios.ba

AO
AMERICAN
ORTHODONTICS
BOSNA I HERCEGOVINA

Ekskluzivni zastupnik i distributer svjetskog Brenda American Orthodontics za tržište Bosne i Hercegovine.

SVE ZA ORTODONCIJU NA JEDNOM MJESTU

TRADICIJA BRENDA OD 1968. GODINE.

AO AMERICAN
ORTHODONTICS

Empower²
Self Ligating Braces

radiance

ICONIX

Empower
Clear Self Ligating

MINI MASTER

BRACES
MADE IN THE USA

edel
white

OLAKŠANJE ZA OSJETLJIVE ZUBE

Umirujući gel s trenutnim djelovanjem **Edel+White STOP Sensitivity**.

- Odličan izbor kod problema osjetljivih zubi.
- Sadrži **biomimetički apatit**, koji je odličan u stvaranju zaštitnog sloja na površini zubi otpornog na kiseline.
- Podržava prirodnu remineralizaciju.
- Omogućuje učinkovitu zaštitu od vanjskih nadražaja, koji uzrokuju osjetljivost.

Gel za zube Edel+White STOP Sensitivity možete naći u web trgovini www.zdrav-osmijeh.ba ili bolje snabdjevenim apotekama. Za više informacija pišite na inf@biassco.ba ili pozovite na 032/89 12 11

Edel+White Bosna i Hercegovina

www.zdrav-osmijeh.ba